

Talousvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle joukkorahoituslaiksi sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle joukkorahoituslaiksi sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 46/2016 vp): Asia on saapunut talousvaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- lainsäädäntöneuvos Ilkka Harju, valtiovarainministeriö
- neuvotteleva virkamies Aki Kallio, valtiovarainministeriö
- lainsäädäntöneuvos Katri Kummoinen, oikeusministeriö
- johtava asiantuntija Ville Kajala, Finanssivalvonta
- yksikön päällikkö Marko Peltonen, Etelä-Suomen aluehallintovirasto
- neuvonantaja Jari Romanainen, Innovaatiorahoituskeskus Tekes
- lakimies Paula Hannula, Kilpailu- ja kuluttajavirasto
- lakiasiainjohtaja Johanna Palin, Invesdor Oy
- hallituksen puheenjohtaja Tero Weckroth, Invesdor Oy
- asiantuntija Santeri Suominen, Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry
- johtava lakimies Tuomas Majuri, Finanssialan Keskusliitto ry
- puheenjohtaja Jaakko Salminen, Finnish Business Angels Network ry
- asiamies Mirjami Kajander-Saarikoski, Sijoittajien korvausrahasto
- toimitusjohtaja Pia Santavirta, Suomen pääomasijoitusyhdistys ry
- professori Erkki Kontkanen

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- työ- ja elinkeinoministeriö
- Poliisihallitus
- Suomen Teollisuussijoitus Oy
- Suomen Pörssisäätiö
- Suomen Asianajajaliitto
- Suomen Yrittäjät ry
- Säätiöiden ja rahastojen neuvottelukunta ry

Valiokunnan mietintö TaVM 15/2016 vp

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi erillislaki joukkorahoituksesta. Esityksessä ehdotetaan lisäksi muutettaviksi sijoituspalvelulakia, rahankeräyslakia, Finanssivalvonnasta annettua lakia, Finanssivalvonnan valvontamaksusta annettua lakia, vaihtoehtorahastojen hoitajista annettua lakia, sijoitusrahastolakia, panttilainauslaitoksista annettua lakia, maksulaitoslakia ja rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä annettua lakia. Näihin lakeihin tehtäisiin uudesta laista johtuvat tekniset muutokset.

Ehdotettu laki koskisi keskeisiltä osiltaan joukkorahoituksen välittäjiä. Riittäväntasoisien sijoittajansuojan varmistamiseksi laissa on lisäksi asetettu joukkorahoituksen saajalle velvoitteita ja vastaavasti sijoittaja-asiakkaalle tiettyjä oikeuksia.

Joukkorahoituksella tarkoitetaan suurelle yleisölle esitettäviä avoimia pyyntöjä kerätä varoja tiettyyn hankkeeseen. Joukkorahoitus on tapa kerätä rahoitusta henkilöiden ja organisaatioiden hankkeille sekä yritysten toimintaan. Rahoitus kerätään yleensä laajalta joukolta pieninä summina halutun rahoitusmäärän saavuttamiseksi ja tyyppillisesti internetissä toimivien palvelualueiden kautta.

Esityksen tavoitteena on selkiyttää lainsäädäntöä, parantaa sijoittajansuojaa, lisätä yritysten rahoitusvaihtoehtoja sekä monipuolistaa rahoitusmarkkinoita.

Lain soveltamisalaan kuuluvat ainoastaan elinkeinotoiminnan rahoituksessa hyödynnetyt laina- ja sijoitusmuotoinen joukkorahoitus. Muut joukkorahoituksen toimintamuodot on rajattu lain soveltamisalan ulkopuolelle.

Esityksen mukaan vain erityiseen rekisteriin merkitty toimija saisi tarjota tai välittää joukkorahoitusta. Rekisteri- ja valvontaviranomaisena toimisi Finanssivalvonta. Rekisteröinnin edellytykset määriteltäisiin laissa, ja vaatimuksena olisi muun muassa, että ilmoituksen tekijä on luotettava ja että tällä on riittävä rahoitusmarkkinoiden tuntemus. Lisäksi laissa olisi säännökset muun ohessa rekisteriin merkittävistä tiedoista, asiakkaan suojasta, viranomaisvalvonnasta ja seurauksista.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2016.

VALIOKUNNAN YLEISPERUSTELUT

Saamansa selvityksen perusteella talousvaliokunta pitää hallituksen esitystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena ja puoltaa sen hyväksymistä muutettuna. Lisäksi valiokunta esittää eduskunnan hyväksyttäväksi yhden lausuman.

Menettely hallituksen esityksen käsittelyssä. Talousvaliokunnan asiantuntijakuulemisessa on tullut esiin poikkeuksellisen paljon muutostarpeita hallituksen esityksessä ehdotettuihin säännöksiin. Perustuslakivaliokunnan lausuntojen (muun muassa PeVL 12/2016 vp — HE 96/2015 vp) valossa talousvaliokunta ei kuitenkaan katso, että kysymys olisi tilanteesta, jossa valtioneuvos-

Valiokunnan mietintö TaVM 15/2016 vp

ton tulisi valmistella täydentävä tai täysin uusi esitys. Muutokset ovat pääosin lakitekniisiä eivätkä olennaisesti vaikuta esityksen tavoitteisiin. Muutokset lisäävät Finanssivalvonnalle osoitettuja toimintavaltuuksia sekä turvaavat uutta rahoitusmuotoa ja toimialaa koskevan lainsäädännön täsmällisyyden ja riittävän sijoittajansuojan.

Sääntelyn nykytila. Tällä hetkellä ei ole voimassa olevaa erityisesti joukkorahoitukseen kohdistuvaa EU-tasoisista sääntelyä, eikä talousvaliokunnan saaman selvityksen mukaan sellaista ole suunnitteilla lähitulevaisuudessakaan. Käsillä olevan hallituksen esityksen lähtökohdat ovat siten kansalliset. Koska rahoitusmarkkinat ovat voimakkaasti säänneltyjä, käsillä olevalla hallituksen esityksen ehdottamalla sääntelyllä on runsaasti yhtymäkohtia voimassa olevaan lainsäädäntöön. Talousvaliokunta kiinnittää huomiota, että finanssisektorin säännökset muodostavat jo nykyiselläänkin monikerroksisen, vaikeasti hahmotettavia keskinäisriippuvuussuhteita sisältävän kokonaisuuden. Täysin uuden lainsäädännön suhteen tulisi erityisesti kiinnittää huomiota eri säädösten liityntäkohtiin ja huolellisesti arvioida näiden vaikutuksia. Sääntelyn perusongelmana on tasapainon löytäminen rahoitusmarkkinoiden sääntelyn ja markkinoiden vapaan toiminnan sallimisen välillä: raskas sääntely, jolla pyritään turvaamaan kansalaisten luottamusta rahoitusmarkkinoihin, voi johtaa korkeiksi koettuihin hintoihin tai rapauttaa toimialan kehittämisen edellytyksiä. Vastaavasti liian kevyt sääntely voi johtaa sijoittajien luottamusta vähentäviin lieveilmiöihin. Talousvaliokunta huomauttaa, että mikäli muutoin vahvasti säännellylle sektorille luodaan kevyemmin säännelty osa-alue, on odotettavissa, että markkinat muokkaavat toimintojaan siten, että ne voivat hyödyntää säädettyjä helpotuksia. Erityisesti sijoittajansuojaa koskevan sääntelyn tulisi olla mahdollisimman johdonmukaista ja yhdensuuntaista riippumatta siitä, mikä taho rahoitustuotetta tai -palvelua tarjoaa.

Joukkorahoituksen sääntelyyn vaikuttaa osaltaan myös käsitteen laaja-alaisuus. Sillä tarkoitetaan suurelle yleisölle esitettäviä avoimia pyyntöjä kerätä varoja tiettyyn hankkeeseen tai tietyn yhteisön toimintaan tai osallistua eri muotoin hankkeen tai liiketoiminnan kehittämiseen. Joukkorahoitusta on myös monentyyppistä. Käsillä olevassa hallituksen esityksessä ehdotettu sääntely soveltuu ainoastaan elinkeinotoiminnan rahoittamiseen tarkoitettuun laina- tai sijoitusmuotoiseen joukkorahoitukseen muiden joukkorahoituksen muotojen, kuten lahjoitusmuotoisen tai hyödyke-
muotoisen joukkorahoituksen, jäädessä tämän esityksen ulkopuolelle.

Ehdotetun sääntelyn tavoitteet ja vaikutukset. Talousvaliokunta yhtyy asiantuntijakuulemisessa esitettyyn arvioon, että käsillä olevan hallituksen esityksen mukaisella sääntelyllä parannetaan pankki- ja pääomasijoitustoimintaa täydentävän rahoituslähteen kasvuedellytyksiä. Tämä on omiaan lisäämään kilpailua rahoitusmarkkinoilla ja tarjoaa erityisesti alku- ja kasvuvaiheen yrityksille ja muille hankkeille uudenlaisen rahoituskanavan. On perusteltua odottaa, että ehdotetun sääntelyn voimaantulon seurauksena ja joukkorahoituksen yleistymisen myötä listaamattomien yritysten osakkeiden jälkimarkkinat tulevat vahvistumaan, mikä osaltaan kehittäisi suomalaisia yritysrahoitusmarkkinoita ja mahdollisesti pitkällä tähtäimellä myös pörssirahoitusta. Talousvaliokunta pitää tärkeänä, että eri rahoitusmuodot tukevat toisiaan.

Joukkorahoituksen merkitys on viime aikoina kasvanut, myös kansainvälisesti, vaikka sen merkitys rahoitusmarkkinoiden kokonaisuudessa on vielä vähäinen. Talousvaliokunnan saaman selvityksen mukaan Suomen vuoden 2015 joukkorahoitusmarkkinoiden arvioidaan olleen noin 84,4 miljoonaa euroa, kun yksityissijoittajien ja pääomasijoitusyhtiöiden yhteenlasketut sijoitukset

Valiokunnan mietintö TaVM 15/2016 vp

suomalaisiin startup- ja kasvuyrityksiin olivat samana vuonna yhteensä noin 253 miljoonaa euroa. Rahoitusmuodon hitaaseen kasvuun on epäilemättä vaikuttanut oikeustilan epäselvyys. Joukkorahoituslain säätäminen onkin sääntelyepävarmuuden poistamisen, rahoitusmarkkinoiden toiminnan ja sijoittajansuojan turvaamisen vuoksi tarpeellista ja tarkoituksenmukaista.

Viranomaiset. Joukkorahoituksen erityispiirteet näyttävät altistavan sijoittajat informaatioepäsymmetrioille. Tässä yhteydessä joudutaan pohtimaan joukkorahoitusta käyttävien kasvu- ja pk-yritysten kustannusten kantokykyä suhteessa tavoiteltaviin rahoitussummiin.

Talousvaliokunta huomauttaa, että hallituksen esityksessä ehdotettu valvonnan jakautuminen Finanssivalvonnan, Etelä-Suomen aluehallintoviraston ja kuluttaja-asiamiehen välillä voi olla ongelmallinen. Ehdotus näyttäisi pohjautuvan joiltakin osin virheelliseen käsitykseen ESAVIN nykyisestä valvontaroolista. Tällä hetkellä kuluttajasuojalain 7 lukua (kuluttajaluotot) valvovat kuluttaja-asiamies, Kilpailu- ja kuluttajavirasto ja sen alaisina paikallishallintoviranomaisina aluehallintovirastot. ESAV:lla ei ole tässä tehtävässä valtakunnallista toimivaltaa. Myös asiantuntijalausunnoissa on tuotu esiin valvonnan jakautumisen viranomaisten välille voivan aiheuttaa hankalia tilanteita. Talousvaliokunta ehdottaa yksityiskohtaisissa perusteluissa tarkemmin kuvatulla tavalla ESAVIN poistamista valvontaviranomaisten listasta (1. lakiehdotuksen 13 §).

Joukkorahoitustoiminnan valvontaan liittyy myös kysymys 1. lakiehdotuksen esittämästä joukkorahoituksen tarjoajaan kohdistetusta velvoitteesta liittyä itsesääntelyelimeen. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan Suomessa ei ainakaan tällä hetkellä tällaista itsesääntelyelintä ole. Talousvaliokunta toteaa lisäksi, että vapaaehtoisuuteen perustuvaan itsesääntelymekanismiin liittymisen säätäminen pakolliseksi on paradoksaalista. Hallituksen esityksessä annetaan kuitenkin suomalaiseen itsesääntelyelimeen liittymisen vaihtoehdoksi liittyminen ETA-alueella perustettuun toimielimeen, joka on antanut suosituksen joukkorahoituksen välitystä koskevan avoimuuden ja läpinäkyvyyden edistämiseksi, tai että joukkorahoituksen välittäjä sitoutuu noudattamaan kyseisen toimielimen antamia suosituksia. Talousvaliokunta katsoo, että näillä väljennyksillä velvoite on kohtuullisesti alan toimijoiden täytettävissä.

Sijoittajansuoja. Ehdotetun sääntelyn kantava teema on suhteellisuusperiaate, jonka mukaan joukkorahoituksen välittäjien toiminnan laatu ja laajuus on otettava huomioon sääntelyä sovellettaessa. Tavoitteena on sääntelyn tasapainon löytäminen laina- ja sijoitusmuotoisen joukkorahoituksen etujen hyödyntämisen ja sijoittajansuojan turvaamisen välillä.

Voimassa olevan sääntelyn (sijoituspalvelulaki 747/2012, 11 luku) mukaan sijoituspalveluyrityksen on kuuluttava korvausrahastoon. Vaatimus jäsenyydestä ei kuitenkaan koske sijoituspalveluyritystä, joka tarjoaa sijoituspalveluna yksinomaan toimeksiantojen välittämistä tai sijoitusneuvontaa tai monenkeskisen kaupankäynnin järjestämistä ja jolla ei ole hallussaan tai hallinnoitavana asiakasvaroja. Siten joukkorahoituksen välittäjä ei lähtökohtaisesti ole sijoittajien korvausrahaston jäsen. Ehdotettuun sääntelyyn on otettu asiasta nimenomainen säännös 1. lakiehdotuksen 10 §:n 4 momenttiin.

Useilla joukkorahoitusta välittävillä toimijoilla voi kuitenkin olla myös sellaista sijoituspalvelulain mukaista toimintaa, joka laukaisee korvausrahaston jäsenyysoikeuden (esimerkiksi liikkeenlaskun järjestäminen). Tämän vuoksi korvausrahaston kannatusmaksun määräytymispe-

Valiokunnan mietintö TaVM 15/2016 vp

rusteet tosiasiallisesti koskevat monissa tapauksissa joukkorahoitusta välittäviä sijoituspalveluyrityksiä.

Talousvaliokunta katsoo, että maksun määräytymisperusteet eivät nykyisellään huomioi tarkoituksenmukaisella tavalla joukkorahoituksen tai muiden uusien rahoitusmuotojen erityispiirteitä, muun muassa tilanteita, joissa rahoituskierron joudutaan syystä tai toisesta perumaan. Talousvaliokunta kiinnittää huomiota, usean kuulemansa asiantuntijatahon tavoin, määräytymisperusteiden vaikeaselkoisuuteen, mutta katsoo, ettei hallituksen esityksen mukainen maksun määräytymisen kriteeristön muuttaminen ehdotetulla tavalla ole optimaalinen ratkaisu (2. lakiehdotuksen 11 luvun 2 §). Talousvaliokunta esittää kyseisen muutosehdotuksen hylkäämistä, mutta pitää erittäin tärkeänä, että oikeustilaa muutetaan tarkoituksenmukaisemmaksi. Kannatusmaksun määräytymisperusteissa tulisi nykytilaa paremmin heijastua muun muassa palvelun tarjoajan oikeudellinen rakenne sekä toiminnan laatu, laajuus ja riskit. Sijoittajien korvausrahastoa koskeva sääntely tulee kokonaisuudessaan ajanmukaistaa mahdollisimman pikaisesti vastaamaan muuttuneeseen toimintaympäristöön.

Talousvaliokunta pitää tärkeänä, että korvausrahaston ohjeistusta tarkennetaan siten, että myös pieni joukkorahoitusta tarjoava yritys pystyy tulemaan markkinoille kohtuullisilla kustannuksilla.

Talousvaliokunta esittää, että eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto ryhtyy välittömästi vaadittavien lainsäädännön muutosten valmisteluun, jotta sijoittajien korvausrahastoa koskeva sääntely vastaisi muuttuneen toimintaympäristön tarpeita sijoittajien suojan turvaavalla tavalla huomioiden erityisesti palvelun tarjoajan oikeudellinen rakenne, toiminnan laatu, laajuus ja riskit. *(Valiokunnan lausumaehdotus)*

VALIOKUNNAN YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Joukkorahoituslaki

1 luku. Yleiset säännökset

1 §. Soveltamisala. Pykälän 1 momentin mukaan laki koskee vastikkeellisen laina- tai sijoitusmuotoisen joukkorahoituksen hankkimista, tarjoamista ja ammattimaista välittämistä elinkeinotoiminnan harjoittamiseksi. 2 momentin mukaan lakia sovelletaan, lain 3—8 ja 17 §:ää lukuun ottamatta, myös luottolaitokseen, maksulaitokseen, rahastoyhtiöön, sijoituspalveluyritykseen ja vaihtoehtorahastojen hoitajaan silloin, jos ne välittävät joukkorahoitusta. Säännöksellä on tarkoitettu selvittää joukkorahoituksen välittäjään ja joukkorahoitusta muuhun lakiin perustuvan toimiluvan tai rekisteröitymisen perusteella välittävään toimijaan soveltuvaa sääntelyä.

Rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin (2004/39/EY, jäljempänä MiFID I) 3 artiklaa hyödynnävä ja ehdotetun joukkorahoituslain perusteella rekisteröityvä elinkeinonharjoittaja ei ole sijoituspalveluyritys. MiFID I:n 3 artiklan nojalla toimivat tahot voivat tarjota ainoastaan sijoituspalvelua, joka muodostuu siirrettäviä arvopapereita ja yhteissijoitusyritysten osuuksia koskevien toimieksiantojen vastaanottamisesta ja välittämisestä sekä kyseisiin rahoitusvälineisiin liittyvän si-

Valiokunnan mietintö TaVM 15/2016 vp

joitusneuvonnan tarjoamisesta. Elinkeinonharjoittaja, joka on hakeutunut toimiluvalliseksi sijoituspalveluyritykseksi, on velvollinen noudattamaan niitä edellytyksiä ja vaatimuksia, jotka sille annetussa toimiluvassa on asetettu. Toimiluvallisella toimijalla on myös laajemmat mahdollisuudet välittää sijoitusmuotoista joukkorahoitusta esimerkiksi liikkeeseenlaskun järjestämisen kautta.

Toimiluvallisten toimijoiden kannalta viittaus 9 §:ään (MiFID I:n 3 artiklan kansallinen täytäntöönpano) ja 10 §:n 4 momenttiin (rekisteröityneen joukkorahoituksen välittäjän vapaaehtoinen liittyminen sijoittajien korvausrahastoon) voi aiheuttaa epäselvyyttä, minkä vuoksi näiden säännösten soveltaminen on tarpeen rajata toimiluvallisia tahoja koskevan 1 §:n 2 momentin soveltamisalasäännöksen ulkopuolelle.

Talousvaliokunta ehdottaa pykälän 2 momenttia muutettavaksi kuulumaan seuraavasti: "Mitä tässä laissa säädetään joukkorahoituksen välittäjästä, sovelletaan 3—9 §:ää, 10 §:n 4 momenttia ja 17 §:ää lukuun ottamatta myös joukkorahoitusta välittävään luottolaitokseen, maksulaitokseen, rahastoyhtiöön, sijoituspalveluyritykseen ja vaihtoehtorahastojen hoitajaan."

2 §. Määritelmät. Lain 2 §:ssä määritellään laissa käytettyjä käsitteitä. Talousvaliokunta esittää, että 2 §:n 1 kohtaa lainamuotoisesta joukkorahoituksesta täsmennetään joukkorahoituksen saajan ja joukkorahoituksen välittäjän asiakkaan välille syntyvän velkasuhteen nimenomaisella toteamisella. Lisäyksen tavoitteena on selventää lainamuotoisen joukkorahoituksen suhdetta lakiin luottolaitostoiminnasta (610/2014). Lisäyksellä pyritään korostamaan joukkorahoituksen välittäjän asemaa luotonvälittäjänä eikä luotonantajana.

Talousvaliokunta esittää, että pykälän 1 kohta muutetaan kuulumaan seuraavasti: "...lainamuotoisella joukkorahoituksella vastiketta vastaan harjoitettavaa luoton hankkimista, tarjoamista tai luotonvälitystä, jossa velkasuhde syntyy joukkorahoituksen saajan ja joukkorahoituksen välittäjän asiakkaan välille."

2 luku. Oikeus välittää joukkorahoitusta

3 §. Rekisteröitymisvelvollisuus. Pykälän 1 momentissa säädetään joukkorahoituksen välittämisen edellytykseksi rekisteröitymisvelvollisuus. Pykälän 2 momentin ensimmäisessä virkkeessä eräät toimijat rajataan rekisteröitymisvelvollisuuden ulkopuolelle. Talousvaliokunta huomauttaa, että lain 1 §:n 2 momentin mukaan 3 §:n säännökset eivät koske tällaisia toimijoita. Lisäksi 3 §:n 2 momentin toisen virkkeen mukaan rekisteröitymisvelvollisuus ei koske eräiden luotonantajien rekisteröinnistä annetussa laissa (747/2010) tarkoitettuja luotonantajia, elleivät ne välitä laina- tai sijoitusmuotoista joukkorahoitusta. Säännöksen tarkoitus on epäselvä, sillä ilman erityistä säännöstäkin luotonantajat tulevat lain mukaisen rekisteröitymisvelvollisuuden piiriin, jos ne harjoittavat joukkorahoituksen välitystä. Toisaalta ehdotetun säännöksen nojalla luotonantaja ei missään tapauksissa vapaudu rekisteröitymisvelvollisuudesta.

Talousvaliokunta ehdottaa momentin ensimmäisen ja toisen virkkeen poistamista tarpeettomina. Näin perustellen talousvaliokunta ehdottaa 2 momenttia muutettavaksi siten, että se saa sanamuodon: "Rekisteröitymisvelvollisuus ei kuitenkaan koske toiseen Euroopan talousalueeseen kuulu-

Valiokunnan mietintö TaVM 15/2016 vp

vaan valtioon (ETA-valtio) sijoittautuneita elinkeinonharjoittajia, jotka välittävät tilapäisesti joukkorahoitusta Suomessa."

5 §. Rekisteriin merkittävät tiedot ja muutoksista ilmoittaminen. Pykälässä säädetään rekisteröintimenettelystä. Talousvaliokunta toteaa, että pykälän 1 momentin uudeksi 5 kohdaksi on lisättävä maininta ilmoituksen tekijälle määräytyistä julkisista varoituksista, rikemaksuista ja seuraamusmaksuista sekä sellaisista kielloista, joiden tehosteeksi on asetettu uhkasakko. Muutostarve liittyy tämän lain 17 §:n uudelleenkirjoittamiseen, jonka talousvaliokunta on perustellut tässä mietinnössä. Talousvaliokunta ehdottaa, että 5 §:n 1 momenttiin lisätään uusi 5 kohta, jonka sanamuoto kuuluu seuraavasti "ilmoituksen tekijälle määrätyt julkiset varoitukset, rikemaksut ja seuraamusmaksut sekä sellaiset kiellot, joiden tehosteeksi on asetettu uhkasakko", ja että 4 kohtaan tehdään tarvittava tekninen mukautus.

6 §. Rekisteröinnin edellytykset. Pykälässä säädetään edellytyksistä, joiden täytyessä Finanssivalvonnan on rekisteröitävä ilmoituksen tekijä joukkorahoituksen välittäjäksi. Perustuslain 18 §:ssä turvatun elinkeinovapauden kannalta on tärkeää, että säännökset rekisteröinnin edellytyksistä ovat täsmälliset. Talousvaliokunta katsoo, että pykälää on siksi täsmennettävä poistamalla viittaus "muuhun maksukyvyttömyysmenettelyyn" ja luettelemalla ne kolme maksukyvyttömyysmenettelyä, jotka ovat yleistäytäntöönpanoa (konkurssi, yrityssaneeraus ja yksityishenkilön velkajärjestely).

On selvää, ettei joukkorahoituksen välittäjä saa olla konkurssissa. Yrityksen saneerausmenettelyn rinnastaminen konkurssiin saattaa olla perusteltua sijoittajien suojaamiseksi, vaikka yleensä lainsäädännössä sitä ei ole säädetty esteeksi toimiluvan tai sitä vastaavan rekisteröinnin saamiselle. Koska yksityishenkilön velkajärjestely on vuoden 2015 alusta ollut tietyin — melko tiukoin — edellytyksin mahdollista pienimuotoista elinkeinotoimintaa harjoittaville yksityisille elinkeinon- ja ammatinharjoittajille myös elinkeinotoimintaan liittyvien velkojen osalta, on kuitenkin perusteltua asettaa yksityishenkilön velkajärjestely samaan asemaan kuin yrityssaneeraus. Yrityssaneeraus ja yksityishenkilön velkajärjestely ovat molemmat vakiintuneesti maksukyvyttömyysmenettelyjä.

Talousvaliokunta ehdottaa, että yrityksen saneerausmenettely ja yksityishenkilön velkajärjestely ilmaistaan omana kohtanaan ja siten erotetaan konkurssista ja vaatimuksesta, että jos ilmoituksen tekijä on luonnollinen henkilö, hän on täysi-ikäinen eikä hänen toimintakelpoisuuttaan ole rajoitettu.

Talousvaliokunta muistuttaa, että ulosotto on erillistäytäntöönpanoa eikä ole perusteltua katsoa ulosottoa esityksessä tarkoitetuksi maksukyvyttömyysmenettelyksi. Ulosottoasian vireille tuleminen ei myöskään välttämättä merkitse sitä, että yritys on maksukyvytön tai että sitä edes uhkasi maksukyvyttömyys.

Talousvaliokunta ehdottaa, että 6 §:n 1 momenttiin lisätään uusi kohta, jonka mukaan myös muiden pykälässä säädettyjen rekisteröinnin edellytysten on täytyttävä. Talousvaliokunta pitää myös tarpeellisena erikseen mainita ilmoituksen tekijän toimivaan johtoon ja merkittäviin omistajiin kuuluvien henkilöiden luotettavuusvaatimuksesta. Tämä ehdotetaan toteutettavaksi lain 7 §:n täydentämisellä. Samoin talousvaliokunta pitää tarpeellisena täsmentää vaatimuksia, joita edelly-

Valiokunnan mietintö TaVM 15/2016 vp

tetään vaadittavalta vakuutukselta tai muulta vakuudelta. Tässä yhteydessä esikuvana voidaan pitää sijoituspalvelulain 6 luvun 1 §:n 4 momentin 2 kohtaa täsmentäen erityisesti vakuutuksen sisältöisiä ja teknisiä vaatimuksia sekä ottaen huomioon suhteellisuusperiaatteen mukaisesti ilmoituksen tekijän toiminnan laatu ja laajuus. Talousvaliokunta ehdottaa, että pykälän 1 momentti muutetaan kuulumaan seuraavasti: "Finanssivalvonnan on rekisteröitävä ilmoituksen tekijä joukkorahoituksen välittäjäksi, jos:

- 1) ilmoituksen tekijällä on oikeus harjoittaa elinkeinoa Suomessa;
- 2) ilmoituksen tekijä ei ole konkurssissa ja, jos ilmoituksen tekijä on luonnollinen henkilö, hän on täysi-ikäinen eikä hänen toimintakelpoisuuttaan ole rajoitettu;
- 3) ilmoituksen tekijä ei ole yrityksen saneerausmenettelyssä tai yksityishenkilön velkajärjestelyssä;
- 4) ilmoituksen tekijä on luotettava;
- 5) ilmoituksen tekijällä on sellainen rahoitusmarkkinoiden toiminnan tuntemus, mikä joukkorahoituksen välityksen luonteeseen ja laajuuteen katsoen on tarpeen;
- 6) muut tässä pykälässä säädetyt rekisteröinnin edellytykset täyttyvät."

Talousvaliokunta ehdottaa, että edellä kuvatuin perustein pykälän 2 momentti saa seuraavan sanamuodon: "Rekisteröinnin edellytyksenä on lisäksi, että ilmoituksen tekijällä on oltava omaa pääomaa vähintään 50 000 euroa tai ilmoituksen tekijän toiminnan laatu ja laajuus huomioon ottaen Finanssivalvonnan riittäväksi arvioima ammatillinen vastuuvakuutus, pankkitakaus tai muu vastaava vakuus. Vakuutuksenantajalla tai muun vakuuden antajalla on oltava kotipaikka ETA-valtiossa, jollei Finanssivalvonta hakemuksesta myönnä tästä poikkeusta. Vakuutuksen on lisäksi täytettävä seuraavat ehdot:

- 1) vakuutus on voimassa niiden vahinkojen korvaamiseksi, joista joukkorahoituksen välittäjä on tämän lain mukaan vastuussa;
- 2) vakuutuksen määrä on vähintään 1 000 000 euroa vahinkoa kohti ja yhteensä 1 500 000 euroa kaikkien vahinkojen osalta vuotta kohti;
- 3) jos vakuutukseen sisältyy omavastuu, vakuutuksenantaja suorittaa vakuutuskorvauksen vahingon kärsineelle omavastuuta vähentämättä;
- 4) vakuutuksesta korvataan vahinko, joka on syntynyt vakuutuskauden aikana tapahtuneen teon tai laiminlyönnin seurauksena ja jonka korvaamisesta on esitetty kirjallinen vaatimus ilmoituksen tekijälle tai vakuutuksenantajalle vakuutuksen voimassaoloaikana tai kolmen vuoden kuluessa vakuutuksen päättymisestä."

Lisäksi on tarpeen lisätä uusi 3 momentti, jolloin 6 §:n 3 momentista tulee 4 momentti ja vastaa-vasti 4 momentista 5 momentti, seuraavasti: "Jos joukkorahoituksen välittäjä aikoo vastaanottaa asiakasvaroja, rekisteröinnin edellytyksenä on lisäksi, että tämä kykenee säilyttämään ja käsittelemään asiakasvaroja 10 §:ssä edellytetyllä tavalla."

7 §. Luotettavuus ja rahoitusmarkkinoiden toiminnan tuntemus. Talousvaliokunta pitää tärkeänä, että lain 6 ja 7 §:n keskinäistä suhdetta täsmennetään. Lain 7 §:n 1 momenttia on muutettava, ehdotetusta 2 momentista on poistettava maininta emoyhtiöstä ja vähemmistöosakkeenomistajien kuulumisesta toimivaan johtoon ja pykälään on lisättävä uusi 2 momentti. Tällöin ehdotetut pykälän 2 ja 3 momentti siirtyvät 3 ja 4 momentiksi. Pykälän 1 momentti saisi täten seuraavanlaisen muodon: "Ilmoituksen tekijää ei pidetä 6 §:n 1 momentin 4 kohdassa edellytetyllä tavalla luotettavana, jos hänet on lainvoiman saaneella tuomiolla viiden arviota edeltäneen vuo-

Valiokunnan mietintö TaVM 15/2016 vp

den aikana tuomittu vankeusrangaistukseen tai kolmen arviota edeltäneen vuoden aikana sakkorangaistukseen rikoksesta, jonka voidaan katsoa osoittavan hänen olevan ilmeisen sopimaton välittämään joukkorahoitusta, toimimaan joukkorahoituksen välittäjän omistajana taikka toimimaan sen hallituksen jäsenenä tai varajäsenenä, toimitusjohtajana tai toimitusjohtajan sijaisena taikka muussa ylimmässä johdossa, taikka jos hän on muutoin aikaisemmalla toiminnallaan osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton toimimaan mainitunlaisessa tehtävässä."

Pykälään lisättäisiin kokonaan uusi 2 momentti: "Jos ilmoituksen tekijä on oikeushenkilö, vaatimus luotettavuudesta koskee toimitusjohtajaa ja hänen sijaistaan, hallituksen jäsentä ja varajäsentä, hallintoneuvoston ja siihen rinnastettavan toimielimen jäsentä ja varajäsentä, vastuunalaista yhtiömiestä, muuta ylimpään johtoon kuuluvaa ja sitä, jolla on suoraan tai välillisesti vähintään kymmenesosa osakeyhtiön osakkeista tai osakkeiden tuottamasta äänivallasta taikka vastaava omistus- tai määräämisvalta, jos kyseessä on muu yhteisö kuin osakeyhtiö."

Pykälän 3 momentti saisi seuraavanlaisen muodon: "Vaatimus rahoitusmarkkinoiden toiminnan tuntemuksesta koskee hallitusta kokonaisuutena. Hallituksella sekä toimitusjohtajalla ja muulla toimivaan johtoon kuuluvalla on oltava sellainen yleinen rahoitusmarkkinoiden ja niihin liittyvien merkittävien riskien tuntemus kuin toiminnan laatuun ja laajuuteen katsoen on tarpeen. Toimivaan johtoon luetaan ilmoituksen tekijän toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa, hallituksen jäsen ja varajäsen, hallintoneuvoston ja siihen rinnastettavan toimielimen jäsen ja varajäsen, vastuunalainen yhtiömiestä sekä muu ylimpään johtoon kuuluva."

Pykälän 4 momentti saisi seuraavanlaisen muodon: "Jos ilmoituksen tekijä harjoittaa myös muuta liiketoimintaa kuin joukkorahoituksen välitystä, vaatimus koskee vain niitä, jotka tosiasiallisesti vastaavat joukkorahoituksen välityksestä."

8 §. Rekisteristä poistaminen. Rekisteristä poistamista koskevaa 8 §:ää on muutettava sen johdosta, että rekisteröinnin edellytyksiä koskevaa 6 §:ää ehdotetaan muutettavaksi.

Talousvaliokunta ehdottaa, että pykälän 1 momentti muutetaan kuulumaan seuraavasti: "Finanssivalvonnan on poistettava joukkorahoituksen välittäjä rekisteristä, jos:

- 1) joukkorahoituksen välittäjä on lopettanut toimintansa;
- 2) 6 §:n 1 momentin 1, 2 ja 4 kohdassa säädetty rekisteröinnin edellytykset eivät enää täyty;
- 3) joukkorahoituksen välittäjä toimii toisen välikätenä;
- 4) 6 §:n 1 momentin 5 kohdassa taikka 2 momentissa säädetty rekisteröinnin edellytys ei enää täyty eikä joukkorahoituksen välittäjä ole Finanssivalvonnan antamassa kehotuksessa asetetussa määräajassa täyttänyt edellytystä; tai
- 5) joukkorahoituksen välittäjän tai sen ylimmän johdon toiminnassa ilmenee vakavia tai toistuvia laiminlyöntejä."

9 §. Joukkorahoituksen välittäjän oikeus välittää laina- tai sijoitusmuotoista joukkorahoitusta. Talousvaliokunta toteaa, että lakiehdotuksen 9 §:ää on syytä selkeyttää muun muassa sen varmistamiseksi, että pykälä on yhteensopiva MiFID 3 artiklassa säädetyn option ja sijoituspalvelulain säännösten kanssa. Option käytön edellytyksenä on, että poikkeuksen piiriin tulevien tahojen toimintaa säännellään kansallisella tasolla. Koska ehdotettua joukkorahoituslakia sovelletaan sen 1 §:n 1 momentin mukaisesti vain vastikkeellisen laina- tai sijoitusmuotoisen joukkora-

Valiokunnan mietintö TaVM 15/2016 vp

hoituksen hankkimiseen, tarjoamiseen tai välittämiseen, ei joukkorahoituslain 9 §:n säännöksiä voida soveltaa mihin tahansa toimijaan, vaan vain Finanssivalvonnan ylläpitämään rekisteriin merkittyyn joukkorahoituksen välittäjään.

Lisäksi pykälästä on syytä poistaa ehdotettu 2 momentti, joka koskee siirtokelvottomia arvopapereita, jotka eivät ole arvopaperimarkkinalaissa tarkoitettuja arvopapereita. Eesityksen perusteissa esimerkkeinä mainitut tavalliset velkakirjat ovat siirtokelpoisia, ellei siirtoa ole velkakirjassa kielletty, eivätkä ne ole lainkaan arvopapereita. Talousvaliokunta toteaa, että momentti on omiaan aiheuttamaan epäselvyyttä ja monimutkaistamaan arvopaperimarkkinoihin liittyvää jo nyt huomattavan monimutkaista ja vaikeaselkoista käsitteistöä. Momentti ei ole myöskään tarpeellinen, koska lakiehdotuksen 2 §:ään sisältyvät määritelmät laina- ja sijoitusmuotoisesta joukkorahoituksesta on kirjoitettu rahoitusvälineneutraalisti tarkoituksena mahdollistaa tapauskohtaisesti myös muiden kuin sijoituspalvelulaissa tai arvopaperimarkkinalaissa määriteltyjen sijoitusinstrumenttien käyttäminen saattamalla ne samalla myös riittäväksi arvioidun sijoittajansuojan piiriin.

Talousvaliokunta ehdottaa, että 9 § muutetaan kuulumaan seuraavasti:

1 momentti: "Joukkorahoituksen välittäjä, joka on merkitty Finanssivalvonnan ylläpitämään rekisteriin, saa välittää laina- ja sijoitusmuotoista joukkorahoitusta."

2 momentti: "Joukkorahoituksen välittäjä, joka on merkitty Finanssivalvonnan ylläpitämään rekisteriin, saa myös sijoituspalvelulain 1 luvun 11 §:n 1 ja 5 kohdassa tarkoitettulla tavalla välittää ja vastaanottaa mainitun lain 1 luvun 10 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuja arvopapereita tai muita yhteissijoitusyritysten osuuksia koskevia toimeksiantoja sekä tarjota laina- ja sijoitusmuotoiseen joukkorahoitukseen liittyvää sijoitusneuvontaa."

3 momentti: "Edellä 2 momentissa tarkoitettuja toimeksiantoja välittäessään joukkorahoituksen välittäjän on noudatettava tämän lain 2 ja 3 luvun säännöksiä ja välitettävä saamansa toimeksiannot luottolaitokselle, rahastoyhtiölle, sijoituspalveluyritykselle tai vaihtoehtorahastojen hoitajalle taikka sellaisessa kolmannessa maassa toimiluvan saaneen sijoituspalveluyrityksen tai luottolaitoksen sivuliikkeelle, joka noudattaa sijoituspalvelulakia tai luottolaitostoiminnasta annettua lakia (610/2014) vastaavia toiminnan vakautta koskevia säännöksiä."

4 momentti: "Edellä 1 momentissa tarkoitettuja palveluja saa tarjota Suomesta ETA-alueelle, jollei sitä ole toisessa ETA-valtiossa kielletty tai rajoitettu. Kolmansista maista säädetään erikseen."

5 momentti: "Sijoituspalvelun tarjoajan oikeudesta käyttää joukkorahoituksen välittäjää sidonnaisiamiehenään säädetään sijoituspalvelulain 7 luvun 7 §:ssä."

3 luku. Asiakkaansuoja

10 §. Joukkorahoituksen välittäjän menettelytavat sekä velvollisuudet sijoittajaa kohtaan.

Pykälän 1 momentissa on lueteltu joukkorahoituksen välittäjän yleisiä velvoitteita.

Valiokunnan mietintö TaVM 15/2016 vp

Pykälän 2 momentissa näitä yleisiä velvoitteita vielä täsmennetään viittauksilla muuhun lainsäädäntöön.

Ehdotetun joukkorahoituslain perusteella rekisteröityvä elinkeinonharjoittaja ei ole sijoituspalveluyritys, eikä kategorista velvollisuutta sijoituspalvelulain 10 luvun 4 §:n mukaisen asiakasta koskevien tietojen hankkimista koskevan säännöksen ulottamiseen joukkorahoituksen välittäjään siten ole. On kuitenkin perusteltua edellyttää maltillisen rajan asettamista joukkorahoituksen välittäjän selonottovelvollisuuteen, jottei sijoittajien asiantuntemusta ja sijoituksen syitä tarvitse selvittää kaikkein pienimpien sijoitusten yhteydessä. Täten asianmukaisuusarvioinnista luovutaan joukkorahoituksen yhteydessä kaikkien pienimmässä (alle 2 000 euroa) sijoituksissa, ja se korvataan jokaiselle sijoituskierrokselle ja -kohteelle erikseen tapauskohtaisesti räätälöitävällä riskivaroituksella, josta sisällytetään vaatimus 21 §:n nojalla annettavaan valtiovarainministeriön asetukseen ja jolla täydennetään 1. lakiehdotuksen 10 §:n 3 momentin 2 kohdassa olevaa viittausta sijoituspalvelulain 10 luvun 5 §:ään.

Ehdotettu asianmukaisuusarvioinnin tekemisestä poikkeamiseen oikeuttava raja-arvo on rahoituskierros- ja henkilösidonnainen. Riskivaroituksessa on kuvattava sijoituskierrokseen ja -kohteeseen, rahoitusvälinetyyppiin ja joukkorahoitukseen yleisesti liittyvät riskit mahdollisimman tarkasti ja ymmärrettävästi. Ehdotetulla asianmukaisuusarvioinnista poikkeamiseen oikeuttavalla raja-arvolla voidaan suhteellisuusperiaatteen mukaisesti saavuttaa tasapaino ei-ammattimaisten sijoittajien sijoittajansuojan ja toimialan toimintaedellytysten näkökulmasta. Jos raja-arvo ylittyy tietyllä yksittäisellä rahoituskierroksella ei-ammattimaisen sijoittajan osalta, niin arviointi edellyttää sijoituspalvelulain 10 luvun 4 §:n mukaisesti asiakkaan kokemuksen, sijoituspalvelun ja rahoitusvälineen luonteen sekä niihin liittyvän riskin huomioimista. Sen sijaan velvollisuutta sijoituspalvelulain 10 luvun 4 §:n 1 momentin soveltuvuustestin tekemiseen joukkorahoituksen välittäjällä ei ole, jos joukkorahoituksen välittäjä tarjoaa vain toimeksiantojen vastaanottamista ja välittämistä koskevia palveluja. Muutoin esitetty 2 000 euron raja-arvo koskee myös selonottovelvollisuutta.

Edellä kuvatuin perustein talousvaliokunta ehdottaa, että pykälän 2 momentti muutetaan seuraavasti: "Joukkorahoituksen välittäjän on noudatettava:

- 1) 18 §:n 1 momentissa tarkoitettua hyvää joukkorahoitustapaa,
- 2) sijoituspalvelulain 7 luvun 10 §:n säännöksiä eturistiriitatilanteiden hallinnasta,
- 3) sijoituspalvelulain 10 luvun 4 §:n säännöksiä asiakasta koskevien tietojen hankkimisesta, jos sijoitus ylittää 2 000 euroa, 5 §:n säännöksiä tiedonantovelvollisuudesta, 9 §:n säännöksiä liiketoimista ja palveluista säilytettävistä tiedoista, 10 §:n säännöksiä puhelujen tallentamisesta ja 13 §:n säännöksiä asiakasvalitusten käsittelystä."

Talousvaliokunta katsoo, että 10 §:n 3 momentin toista virkettä on syytä tarkistaa sen varmistamiseksi, että säännökset asiakasvarojen luotettavasta käsittelystä ovat kattavat ja koskevat kaikentyyppistä lakiehdotuksen soveltamisalaan kuuluvaa joukkorahoitustoimintaa. Valiokunta ehdottaa, että 3 momentti muutetaan seuraavasti:

"Joukkorahoituksen välittäjä, joka 9 §:n 2 momentin mukaisesti välittää ja vastaanottaa arvopapereita tai muita yhteissijoitusyritysten osuuksia koskevia toimeksiantoja tai tarjoaa laina- ja sijoitusmuotoiseen joukkorahoitukseen liittyvää sijoitusneuvontaa, ei saa hallinnoida eikä pitää

Valiokunnan mietintö TaVM 15/2016 vp

hallussaan asiakkaansa rahoitusvälineitä tai rahavaroja (*asiakasvarat*) eikä olla velkaa asiakkaalleen. Jos joukkorahoituksen välittäjä muutoin toiminnassaan hallinnoi asiakasvaroja, sen on järjestettävä sen haltuun luovutettujen asiakasvarojen säilyttäminen ja käsittely luotettavalla tavalla.

Joukkorahoituksen välittäjän on erityisesti huolehdittava siitä, että:

- 1) asiakasvarat pidetään erillään sen omista varoista;
- 2) asiakasvaroista pidetään kirjaa siten, että kunkin asiakkaan asiakasvarat on eritelty muiden asiakkaiden varoista;
- 3) asiakasvarat talletetaan Suomessa tai muussa ETA-valtiossa toimiluvan saaneessa talletuspankissa olevalle pankkitilille."

11 §. Tiedonantovelvollisuus. Joukkorahoituksen varainhankinnassa keskimäärin tavoiteltavan rahoitusmäärän koko vastaa tavanomaista esitteen laatimiskustannusta. Arvopaperimarkkinalain mukainen tiedonantovelvollisuus ei siten ole tarkoituksenmukainen joukkorahoituksen kontekstissa. Pykälän 2 momentin perusteluissa todetaan, että velvollisuus huolehtia joukkorahoituksen saajaa koskevien oikeiden ja riittävien tietojen hankkimisesta kohdistuu myös joukkorahoituksen välittäjään, jonka on tarpeen tehdä tapauskohtaisesti riittäväksi arvioitu, mutta ei välttämättä täydellinen yritystarkastus joukkorahoituksen saajassa.

Talousvaliokunta täsmentää lainkohdassa mainittua joukkorahoituksen välittäjän velvollisuuden sisältöä suorittaa yritystarkastus joukkorahoituksen saajasta seuraavin huomautuksin: Joukkorahoituksen välittäjän on arvioitava joukkorahoituksen saajan julkistamat tiedot ja varmistuttava riittävällä tasolla niiden oikeellisuudesta. Tapauskohtaisesti on otettava huomioon joukkorahoituksen saajan yritysmuoto, taloudellinen tilanne sekä sijoittajille tarjottava rahoitusvälinetyyppi. Käytännössä joukkorahoituksen välittäjältä tulee edellyttää, että tämä tarkastaa kaikista julkisista rekistereistä löytyvät tiedot joukkorahoituksen saajasta ja tämän toimivasta johdosta varmistaakseen, että joukkorahoituksen saaja on antanut oikeat ja riittävät tiedot seikoista, jotka ovat omiaan olennaisesti vaikuttamaan yrityksen arvoon tai takaisinmaksukykyyn.

Lisäksi voidaan edellyttää, että joukkorahoituksen välittäjä tarkastaa yrityksen taloudellisen tilanteen joukkorahoituksen saajasta tehdyn tuoreen tilintarkastuskertomuksen perusteella ja hankkimalla tarvittavat tiedot joukkorahoituksen saajan rahoitusasemasta ja luottokelpoisuudesta. Joukkorahoituksen välittäjän on huolellisesti tutustuttava joukkorahoituksen saajan liiketoimintasuunnitelmaan ja yrityksen keskeisiin tunnuslukuihin, kuten tulosenusteisiin. Sen sijaan joukkorahoituksen saajan kolmansien kanssa tekemiä sopimuksia joukkorahoituksen välittäjän ei ole välttämätöntä tarkastaa.

Joukkorahoituksen saajalle ja välittäjälle on tarpeen säätää velvollisuus antaa viipymättä tieto omassa taloudellisessa tilanteessaan tapahtuneista olennaisista muutoksista ja muista seikoista, jotka vaikuttavat niiden velvollisuuksien täyttämiseen erityisesti suhteessa sijoittajiin. Ehdotus vastaa pitkälti liikkeeseenlaskijalle arvopaperimarkkinalaissa asetettua mutta huomattavasti laajempaa ja yksityiskohtaisempaa tiedonantovelvollisuutta, kuten velvollisuutta huolehtia siitä, että markkinoilla toimivilla sijoittajilla on riittävät, oikeat ja ajanmukaiset tiedot perusteltujen sijoituspäätöksiensä tekemiseksi. Tiedonantovelvollisuuden asema korostuu erityisesti ei-ammattimaisien sijoittajien kohdalla, joilla on ammattimaisiin sijoittajiin nähden huomattavasti rajallisemmat

Valiokunnan mietintö TaVM 15/2016 vp

resurssit aktiivisesti seurata ja saada tietoa joukkorahoituksen saajan ja joukkorahoituksen välittäjän toiminnasta ja tilasta.

Talousvaliokunta kiinnittää huomiota myös siihen, että 11 §:ssä säädettyjen tiedonantovelvollisuuksien lisäksi joukkorahoituksen välittäjää voivat tapauksesta riippuen koskea myös rahoituspalvelujen etämyyntidirektiiviin (2002/65/EY) perustuvat kuluttajansuojalain 6 a luvun säännökset.

Näillä perusteilla talousvaliokunta ehdottaa, että pykälän 3 momentti muutetaan kuulumaan seuraavasti: "Joukkorahoituksen saajalla ja joukkorahoituksen välittäjällä on velvollisuus julkistaa viipymättä tieto omassa taloudellisessa tilanteessaan tapahtuneista olennaisista muutoksista ja muista seikoista, jotka vaikuttavat niiden velvollisuuksien täyttämiseen."

12 §. Asiakkaan tunteminen. Yhdenmukaisesti tämän lain 6 §:ään ehdotettujen muutosten kanssa talousvaliokunta toteaa, että pykälän 2 momenttia on täsmennettävä poistamalla viittaus "muuhun maksukyvyttömyysmenettelyyn" ja mainitsemalla maksukyvyttömyysmenettelyistä vain konkurssi, johon säännöstä on tarkoitus soveltaa. Näin on selvää, että joukkorahoituksen saaja voi olla yrityksen saneerausmenettelyssä tai elinkeinonharjoittajan velkajärjestelyssä.

Talousvaliokunta ehdottaa pykälän 2 momenttia kuulumaan seuraavasti: "Joukkorahoituksen välittäjä ei saa välittää joukkorahoitusta tai muutoin osallistua varainhankintaan joukkorahoituksen saajalle, joka on konkurssissa."

13 §. Valvonta. Etelä-Suomen aluehallintovirastolla on hyvin rajatut kuluttajansuojalain (38/1978) 2 ja 7 luvussa säädetyt tehtävät kuluttajansuojalainsäädännön noudattamisen valvonnassa. Lisäksi ESAVI toimii eräiden luotonantajien rekisteröinnistä annetun lain mukaisena rekisteri- ja valvontaviranomaisena. Näiden syiden vuoksi talousvaliokunta esittää ESAVIN poistamista pykälän 2 momentin tarkoittamana valvontaviranomaisena. Vastaava muutos on tehtävä myös hallituksen esityksen 4. lakiehdotuksen 46 §:n 1 ja 2 momenttiin.

13 §:n 2 momentti kuuluisi seuraavasti: "Lisäksi kuluttaja-asiamies valvoo lain noudattamista, jos joukkorahoituksen välittäjän asiakkaana on kuluttaja."

Lisäksi talousvaliokunta ehdottaa, että Finanssivalvonnan valtuuksia täydennetään vakuutus-edustajista annetun lain (570/2005) 46 §:n mukaisesti lisäämällä 13 §:ään uusi 4 momentti, jonka mukaan Finanssivalvonnalla on oikeus saada sakon täytäntöönpanosta annetun lain (672/2002) 46 §:ssä tarkoitettu sakkorekisteristä tiedot, jotka ovat tarpeen 6 ja 7 §:ssä säädettyjen edellytysten selvittämiseksi. Oikeudesta saada tietoja rikosrekisteristä säädetään erikseen. Luotettavuuden arviointiin liittyvät rikosrekisteritiedot voidaan luovuttaa Finanssivalvonnalle rikosrekisterilain (770/1993) 4 a §:n 1 momentin 2 kohdan nojalla.

Uusi 4 momentti kuuluisi seuraavasti: "Finanssivalvonnalla on oikeus saada sakon täytäntöönpanosta annetun lain (672/2002) 46 §:ssä tarkoitettu sakkorekisteristä tiedot, jotka ovat tarpeen 6 ja 7 §:ssä säädettyjen edellytysten selvittämiseksi. Oikeudesta saada tietoja rikosrekisteristä säädetään erikseen."

Valiokunnan mietintö TaVM 15/2016 vp

14 §. Rangaistussäännökset. Pykälän mukaan tahalliset tai törkeää huolimattomuutta osoittavat tekemuodot sanktioitaisiin vankeusuhkaisiksi. Vankeusuhkaisia rangaistussäännöksiä koskevasta periaatteesta — vankeusuhkaiset rangaistussäännökset tulee keskittää rikoslakiin, ellei poikkeamiseen ole painavia yhteiskunnallisia perusteita — on arvopaperimarkkinalainsäädännön kokonaisuudistuksen yhteydessä katsottu voitavan poiketa, kuten myös luottolaitostoiminnasta annettua lakia uudistettaessa.

Painavaa yhteiskunnallista tarvetta voidaan tämän pykälän rangaistussäännöksessä siten perustella rahoitusmarkkinoita koskevan sääntelyn johdonmukaisuudella ja yhtenäisyydellä, uuden rahoitusmuodon korkeariskisyyden haitallisten vaikutusten estämisellä ja joukkorahoituksen uskottavuuden ylläpitämisellä. Esitys ei ole nykyistä rahoitusmarkkinasääntelyä ankarampi eivätkä rangaistavaksi säädettävät teot moitittavuudeltaan vähäisempiä kuin muussa rahoitusmarkkinasääntelyssä kielletyiksi säädetyt teot. Törkeä huolimattomuus on lisäksi tahallisuutta helpompi osoittaa toteen, mikä rahoitusmarkkinoiden sääntelyn monimutkaisuus ja yksityiskohtaisuus huomioon ottaen on varsin merkityksellinen seikka.

Arvopaperimarkkinoita koskevien rangaistussäännösten rangaistusvastuun rajoittamista tahallisuuteen on viimeksi pidetty ongelmallisena markkinoiden väärinkäyttöön liittyvän EU-sääntelyn täytäntöönpanoa koskevassa esityksessä (HE 65/2016 vp, s. 45): "Arvopaperimarkkinarikoksia aiemmin uudistettaessa (HE 254/1998 vp) jo katsottiin, että rangaistavuuden aina edellyttäessä tahallisuuden osoittamista, monet markkinoiden luotettavuutta heikentävät teot jäisivät tosiasiallisesti vaille rangaistusuhkaa. Rangaistussäännöksen tahallisuusedellytys voisi myös tarpeettomasti ehkäistä epäiltyjen tapausten käsittelemistä rikosoikeudellisessa prosessissa, hallinnollisessa prosessissa vaadittavan alemman syyksiluettavuuden vaatimuksen vuoksi."

Törkeä huolimattomuus on tyypillinen rangaistusvastuun määräytymisperuste rahoitusmarkkinoiden lainsäädännössä. Jos tästä luovutaan, herää kysymys, miksi joukkorahoitusrikos olisi lievemmin sanktioitu kuin muut moitittavat teot rahoitusmarkkinoilla. Talousvaliokunta haluaa kuitenkin kiinnittää huomiota yleisempään kysymykseen rahoitusmarkkinoiden lainsäädännön rangaistussäännösten kokonaisarviointin tarpeesta. Joka tapauksessa keskittämisperiaatteesta poikettaessa on yleensä mahdollista käyttää vain matalia vankeusrangaistusuhkia. Sääntelyn oikeasuhtaisuuden arvioinnin kannalta merkittävää on enimmäisrangaistuksen ohella tunnusmerkistön ulottuvuus ja vaadittavan syyksiluettavuuden aste.

14 §:n sanamuodon perusteella jää epäselväksi, koskeeko esimerkiksi syyksiluettavuusvaatimus, ilman rekisteröintiä -tunnusmerkki ja 2 luvun vastaisuutta koskeva tunnusmerkki kaikkia tekotapoja vai vain joitakin niistä. Varsin lyhyet perustelut eivät tunnusmerkistön sisältöä sanottavasti avaa. Säännöstä onkin aihetta muuttaa ainakin niin, että jos syyksiluettavuuden aste rikoslain 3 luvun 5 §:n säännökset huomioon ottaen mainitaan, säännös alkaa sillä. Lisäksi 1 momentin muotoilussa on otettava huomioon 12 §:ään tehtävä muutos liittyen maksukyvyttömyysmenettelyjen yksilöimiseen.

Talousvaliokunta ehdottaa, että pykälän 1 momentti muutetaan kuulumaan seuraavasti: "Joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta 1) 2 luvun säännösten vastaisesti ilman rekisteröintiä välittää joukkorahoitusta tai 2) 12 §:n 2 momentin vastaisesti hankkii joukkorahoituksella varoja sellaiselle joukkorahoituksen saajalle, joka on konkurssissa, on tuomittava, jollei teko ole vähäi-

Valiokunnan mietintö TaVM 15/2016 vp

nen tai siitä ole muualla laissa säädetty ankarampaa rangaistusta, joukkorahoitusrikoksesta sakkoon tai vankeuteen enintään yhdeksi vuodeksi."

15 §. Rikemaksu ja seuraamusmaksu. Talousvaliokunta ehdottaa, että pykälän 2 momentti muutetaan vastaamaan 10 §:n 2 momenttiin ehdotettua muutosta seuraavasti: "Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:n 1 momentissa tarkoitettuja säännöksiä ja päätöksiä, joiden laiminlyönnistä tai rikkomisesta määrätään seuraamusmaksu, ovat:

- 1) tämän lain 10 §:ssä mainitut sijoituspalvelulain 7 luvun 10 §:n säännökset eturistiriitojen hallinnasta;
- 2) tämän lain 10 §:ssä mainitut sijoituspalvelulain 10 luvun 4 §:n säännökset asiakasta koskevien tietojen hankkimisesta, jos sijoitus ylittää 2 000 euroa, 5 §:n säännökset tiedonantovelvollisuudesta, 9 §:n säännökset liiketoimista ja palveluista säilytettävistä tiedoista, 10 §:n säännökset puhelujen tallentamisesta ja 13 §:n säännökset asiakasvalitusten käsittelystä;
- 3) tämän lain 10 §:ssä tarkoitettut säännökset asiakasvarojen hallinnasta ja hallussapidosta, 12 §:n säännökset asiakkaan tuntemisvelvollisuudesta sekä 11 §:n säännökset ja 21 §:n nojalla annetut säännökset tiedonantovelvollisuudesta. "

16 §. Vahingonkorvausvelvollisuus. Pykälän 2 momentin mukaan joukkorahoituksen välittäjän ja joukkorahoituksen saajan hallituksen jäsen ja toimitusjohtaja ovat velvollisia korvaamaan vahingon, jonka he ovat tehtävässään tahallaan tai huolimattomuudesta aiheuttaneet rikkomalla ehdotetun joukkorahoituslain tai sen nojalla annettuja säännöksiä. Vahingonkorvausvelvollisuuden edellytyksenä on, että vahingon on aiheuduttava joukkorahoituksen välittäjälle tai sen osakkeenomistajalle, yhtiömiehelle tai jäsenelle taikka muulle henkilölle. Talousvaliokunta ehdottaa, että 2 momentti selvennetään ja lyhennetään seuraavasti: "Sijoittajalla on oikeus vaatia korvausta hänelle aiheutuneesta vahingosta myös joukkorahoituksen välittäjän toimitusjohtajalta, hallituksen jäseneltä tai siihen rinnastettavan toimielimen jäseneltä sekä vastuunalaiselta yhtiömiehellä, jos vahinko on johtunut siitä, että tämä on tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlyönyt huolehtia siitä, että toiminnassa noudatetaan 10 §:n 3 momentissa tarkoitettua kieltoa vastaanottaa asiakasvaroja, ja siitä, että asiakasvaroja säilytetään ja käsitellään mainitussa säännöksessä edellytetyllä tavalla. Vahinko katsotaan aiheutetuksi huolimattomuudesta, jollei menettelystä vastuussa oleva osoita menetelleensä huolellisesti."

Talousvaliokunta ehdottaa lisäksi että tilintarkastajan vahingonkorvausvastuuta koskeva 3 momentti poistetaan ja 4 momentti muutetaan, jolloin 4 momentti muuttuu 3 momentiksi. Muutettu 3 momentti olisi seuraavanlainen: "Vahingonkorvauksen sovitteluun ja korvausvastuun jakaantumiseen kahden tai useamman korvausvelvollisen kesken sovelletaan, mitä vahingonkorvauslain (412/1974) 2 ja 6 luvussa säädetään."

17 §. Rekisterin tietojen saaminen verkkopalveluna. Talousvaliokunta ehdottaa 17 §:n korvaamista asunto-omaisuuteen liittyviä luotonvälittäjiä koskevaan lakiluonnokseen sisältyvällä tietojen saatavilla pitoa koskevalla pykälällä (HE 77/2016 vp, 2. lakiehdotuksen 10 §). 17 § uudelleen laadittuna kuuluisi seuraavasti:

"17 §. *Tietojen saatavilla pitäminen.* Sen estämättä, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 16 §:n 3 momentissa säädetään, rekisteristä saa luovuttaa henkilötietoja tulosteena taikka saattaa ne yleisesti saataville sähköisen tietoverkon kautta tai luovuttaa ne muu-

Valiokunnan mietintö TaVM 15/2016 vp

toin sähköisessä muodossa. Tieto henkilötunnuksesta saadaan kuitenkin luovuttaa tämän lain nojalla vain, jos tieto annetaan tulosteena tai teknisenä tallenteena ja jos luovutuksensaajalla on oikeus henkilötunnuksen käsittelyyn henkilötietolain (523/1999) 13 §:n tai muun lain nojalla.

Seuraavat rekisteriin merkityt tiedot Finanssivalvonnan on kuitenkin pidettävä yleisesti saatavilla sähköisen tietoverkon avulla:

- 1) elinkeinonharjoittajan nimi sekä toiminimi, mahdollinen aputoiminimi, yritys- ja yhteisötunnus tai muu vastaava tunnistus, päätoimipaikka ja niiden toimipaikkojen käytösosoite, joissa joukkorahoitusta välitetään;
- 2) toimitusjohtajan ja hänen sijaisensa nimi, hallituksen jäsenten ja varajäsenten nimet, hallituksen rinnastettavan toimielimen jäsenten ja varajäsenten nimet sekä vastuunalaiset yhtiömiehet;
- 3) rekisteröinnin päivämäärä;
- 4) ilmoituksen tekijälle määrätyt julkiset varoitukset, rikemaksut ja seuraamusmaksut sekä sellaiset kiellot, joiden tehosteeksi on asetettu uhkasakko."

20 §. Muutoksenhaku. Muutoksenhausta säädetään rahoitusmarkkinalainsäädännölle tyypillisesti viittaamalla hallintolainkäyttölakiin (586/1996) ja Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 73 §:ään. Viittaustekniikka hallintolainkäyttölakiin ja Finanssivalvonnasta annettuun lakiin vastaa sinänsä muuta rahoitusmarkkinalainsäädäntöä, mutta siitä voidaan poiketa, koska ehdotettu joukkorahoituslaki on kokonaan uusi.

Talousvaliokunta ehdottaa, että pykälän 1 momentti lyhennetään kuulumaan seuraavasti: "Muutoksenhausta Finanssivalvonnan tämän lain nojalla antamaan päätökseen säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 73 §:ssä."

2. Sijoituspalvelulaki

1 luku. Yleiset säännökset

2 §. Poikkeukset lain soveltamisalasta. Talousvaliokunta ehdottaa, että hallituksen esityksen ehdottama muutos pykälään poistetaan.

2 luku. Oikeus tarjota sijoituspalvelua

2 §. Sijoituspalvelun tarjoaminen muun luvan nojalla. Talousvaliokunta ehdottaa, että pykälään lisätään uusi 5 momentti seuraavasti: "Sen estämättä, mitä 1 §:ssä säädetään, joukkorahoituslaissa (/) tarkoitettu joukkorahoituksen välittäjä, joka on rekisteröity Finanssivalvonnan ylläpitämään joukkorahoituksen välittäjien rekisteriin, saa tarjota toimeksiantojen välitystä ja vastaanottamista 1 luvun 10 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuilla rahoitusvälineillä sekä laina- ja sijoitusmuotoiseen joukkorahoitukseen liittyvää sijoitusneuvontaa siten kuin joukkorahoituslaissa säädetään. "

Valiokunnan mietintö TaVM 15/2016 vp

6 luku. Sijoituspalvelun tarjoamisen taloudelliset toimintaedellytykset ja talouden vakauden valvonta

1 §. Vähimmäispääoma. Pääomavaatimuksesta, 50 000 euroa, säädetään jo 1. lakiehdotuksen 6 §:n 2 momentissa.

Talousvaliokunta ehdottaa 2 momentin muutosehdotuksen poistamista ja esittää huomion kiinnittämistä asian kokonaistarkastelun tarpeeseen esimerkiksi MiFID II:n täytäntöönpanon yhteydessä.

11 luku. Sijoittajien korvausrahasto

2 §. Korvausrahaston säännöt. Talousvaliokunnan asiantuntijakuulemisessa on esitetty hyvin yhdensuuntaisesti näkemyksiä sijoittajien korvausrahastoa koskevan sääntelyn kokonaisuudistuksen tarpeesta. Valiokunta toteaa, että hallituksen esityksen mukainen pykälään kohdistuva muutosehdotus on epätydyttävä, ja ehdottaa muutosesityksen hylkäämistä korostaen kuitenkin sijoittajien korvausrahastoa koskevan kansallisen sääntelyn muutostarpeiden arvioinnin tärkeyttä.

4. Laki Finanssivalvonnasta

5 §. Muut finanssimarkkinoilla toimivat. Hallituksen esityksellä HE 65/2016 vp on pykälään lisätty uusi 28 kohta, jolloin tässä esitetty lisäys tulee kohdaksi 29.

46 §. Viranomaisten yhteistyö. Talousvaliokunta ehdottaa pykälään esitettyjen 1 ja 2 momentin muutosehdotusten hylkäämistä samasta syystä kuin edellä 1. lakiehdotuksen 13 §:n 2 momentista.

5. Laki Finanssivalvonnan valvontamaksusta

1 §. Maksuvelvollinen. Talousvaliokunta ehdottaa, että 1 momenttia täydennetään seuraavasti: "Finanssivalvonnan valvontamaksun on velvollinen suorittamaan: 20) joukkorahoituslaissa (/) tarkoitettu joukkorahoituksen välittäjä."

6 §. Muun maksuvelvollisen perusmaksu Talousvaliokunta ehdottaa, että pykälän 1 momentti muutetaan seuraavasti: "Muun kuin 4 §:ssä tarkoitetun maksuvelvollisen perusmaksun määrä euroina sekä maksun suorittamiseen velvolliset määräytyvät seuraavasti: ...joukkorahoituslaissa (/) tarkoitettu joukkorahoituksen välittäjä 2 000".

6. Laki vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain muuttamisesta

5 luku. Rekisteröinti

2 §. Finanssivalvonnan rekisteri. Talousvaliokunta ehdottaa pykälän 5 kohdan ilmaisuvirheen korjaamista, jolloin sanamuoto olisi seuraavanlainen: "Finanssivalvonta ylläpitää julkista rekis-

Valiokunnan mietintö TaVM 15/2016 vp

teriä: 5) 1 luvun 6 §:ssä tarkoitetuista eurooppalaisista pitkäaikaissijoitusrahastoista, joiden mainitussa pykälässä tarkoitettun asetuksen mukainen kotipaikka on Suomessa."

9. Maksulaitoslaki

3 §. Soveltamisalaan kuulumattomat maksutapahtumat. Pykälää on ehdotettu muutettavaksi siten, että lain soveltamisalan ulkopuolelle suljetaan joukkorahoituksen välittäjän asiakkaansa lukuun neuvottelemaan sopimukseen liittyvän maksun välittäminen edellyttäen, että tällä on vain yksi asiakas.

Talousvaliokunta toteaa, että ehdotettu poikkeus on sanamuodoltaan epäselvä ja säädösteknisesti ongelmallinen. Kapean soveltamisalan vuoksi säännöstä tultaneen tuskin soveltamaan, eikä se selkeytä maksulaitoslain ja joukkorahoituksen välistä rajanvetoa. Talousvaliokunta katsoo, että muutosehdotus tulee hylätä, ja toteaa, että asia olisi tarkoituksenmukaisempaa ottaa esille maksupalvelu- ja maksulaitoslakien kokonaisuudistusta arvioivan työryhmän tehtäväksi.

11. Laki luottolaitostoiminnasta (Uusi)

2 luku. Oikeus luottolaitostoimintaan ja muuhun varainhankintaan yleisöltä

3 §. Rekisteröitymisvelvollisuus. Luottolaitoksen yksinoikeutta takaisinmaksettavien varojen vastaanottamiseen koskevat poikkeukset Luottolaitostoiminnasta annetun lain 2 luvun 3 §:n 2 momentin mukaan "osakeyhtiö ja osuuskunta saavat lisäksi 2 §:n estämättä hankkia yleisöltä takaisinmaksettavia varoja tarjoamalla muita kuin vaadittaessa takaisinmaksettavia velkasitoumuksia. Jos tällaisia velkasitoumuksia tarjotaan yleisölle muulla tavoin kuin laskemalla yleiseen liikkeeseen arvopaperimarkkinalaissa tarkoitettuja arvopapereita, osakeyhtiön tai osuuskunnan on laadittava ja julkistettava osavuosikatsaus, tilinpäätös ja tilinpäätöstiedote noudattaen arvopaperimarkkinalain 7 luvun 5—13 §:ää. Poikkeamiseen tässä pykälässä säädetystä tiedonantovelvollisuudesta sovelletaan arvopaperimarkkinalain 7 luvun 18 §:ää."

Talousvaliokunta ehdottaa momenttia täydennettävän vastaavasti, jolloin momentin sanamuoto kuuluu seuraavasti: "Osakeyhtiö, osuuskunta, kommandiittiyhtiö, avoin yhtiö, eurooppayhtiölaissa (742/2004) tarkoitettu eurooppayhtiö, eurooppaosuuskuntalaissa (906/2006) tarkoitettu eurooppaosuuskunta, yhdistys tai säätiö saa lisäksi 2 §:n estämättä hankkia yleisöltä takaisinmaksettavia varoja tarjoamalla muita kuin vaadittaessa takaisinmaksettavia velkasitoumuksia. Jos tällaisia velkasitoumuksia tarjotaan yleisölle muulla tavoin kuin laskemalla yleiseen liikkeeseen arvopaperimarkkinalaissa tarkoitettuja arvopapereita, osakeyhtiön, osuuskunnan, kommandiittiyhtiön, avoimen yhtiön, eurooppayhtiölaissa (742/2004) tarkoitettun eurooppayhtiön, eurooppaosuuskuntalaissa (906/2006) tarkoitettun eurooppaosuuskunnan, yhdistyksen tai säätiön on laadittava ja julkistettava osavuosikatsaus, tilinpäätös ja tilinpäätöstiedote noudattaen arvopaperimarkkinalain 7 luvun 5—13 §:ää. Poikkeamiseen tässä pykälässä säädetystä tiedonantovelvollisuudesta sovelletaan arvopaperimarkkinalain 7 luvun 18 §:ää."

Valiokunnan mietintö TaVM 15/2016 vp

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Talousvaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 46/2016 vp sisältyvät 3., 7., 8. ja 10. lakiehdotuksen.

Eduskunta hyväksyy muutettuna hallituksen esitykseen HE 46/2016 vp sisältyvät 1., 2. ja 4.—6. lakiehdotuksen. (Valiokunnan muutosehdotukset)

Eduskunta hyväksyy uuden, 11. lakiehdotuksen. (Valiokunnan uusi lakiehdotus)

Eduskunta hylkää hallituksen esitykseen HE 46/2016 vp sisältyvän 9. lakiehdotuksen.

Eduskunta hyväksyy yhden lausuman. (Valiokunnan lausumaehdotus)

Valiokunnan muutosehdotukset

1.

Joukkorahoituslaki

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Soveltamisala

Tässä laissa säädetään vastikkeellisen laina- ja sijoitusmuotoisen joukkorahoituksen hankkimisesta, tarjoamisesta ja ammattimaisesta välittämisestä elinkeinotoiminnan rahoittamiseksi.

Mitä tässä laissa säädetään joukkorahoituksen välittäjästä, sovelletaan 3—9, 10 §:n 4 momenttia ja 17 §:ää lukuun ottamatta myös joukkorahoitusta välittävään luottolaitokseen, maksulaitokseen, rahastoyhtiöön, sijoituspalveluyritykseen ja vaihtoehtorahastojen hoitajaan.

Tämän lain säännöksiä ei sovelleta sellaiseen lainamuotoiseen joukkorahoitukseen, jossa velallisena on kuluttaja.

Valiokunnan mietintö TaVM 15/2016 vp

Rahankeräyksestä säädetään rahankeräyslaissa (255/2006).

Joukkorahoituksen saajan tiedonantovelvollisuudesta säädetään lisäksi arvopaperimarkkina-laissa (746/2012), jos laina- tai sijoitusmuotoisessa joukkorahoituksessa tarjotaan ja välitetään arvopaperimarkkina-laissa tarkoitettuja arvopapereita.

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *lainamuotoisella joukkorahoituksella* vastiketta vastaan harjoitettavaa luoton hankkimista, tarjoamista tai luotonvälitystä, jossa velkasuhde syntyy joukkorahoituksen saajan ja joukkorahoituksen välittäjän asiakkaan välille;

2) *sijoitusmuotoisella joukkorahoituksella* oman tai vieraan pääoman ehtoista sijoitusta rahoitusvälinettä tai muuta kuin arvopaperimarkkina-laissa tarkoitettua arvopaperia koskevassa merkintä- tai sijoitussopimuksessa taikka niihin rinnastettavassa sopimuksessa määritellyn suuruisen omistus- tai velkaosuuden taikka muun vastikkeellisen osuuden hankkimiseksi, tarjoamiseksi tai välittämiseksi joukkorahoituksen saajasta;

3) *joukkorahoituksen välittäjällä* elinkeinonharjoittajaa, joka ei ole luottolaitos, maksulaitos, rahastoyhtiö, sijoituspalveluyritys eikä vaihtoehtorahastojen hoitaja, ja joka ammattimaisesti välittää laina- tai sijoitusmuotoista joukkorahoitusta;

4) *joukkorahoituksen saajalla* sellaista joukkorahoituksella varoja hankkivaa yritystä, joka ei ole pörssiyhtiö, tai muuta yhteisöä tai säätiötä;

5) *arvopaperilla* arvopaperimarkkina-lain 2 luvun 1 §:ssä tarkoitettua arvopaperia;

6) *rahoitusvälineellä* sijoituspalvelulain (747/2012) 1 luvun 10 §:ssä tarkoitettua rahoitusvälinettä;

7) *luottolaitoksella* luottolaitostoiminnasta annetun lain (610/2014) 1 luvun 7 §:ssä tarkoitettua luottolaitosta;

8) *maksulaitoksella* maksulaitoslain (297/2010) 5 §:n 2 kohdassa tarkoitettua maksulaitosta ja ulkomaisen maksulaitoksen toiminnasta Suomessa annetun lain (298/2010) 2 §:n 1 kohdassa tarkoitettua ulkomaista maksulaitosta;

9) *rahastoyhtiöllä* sijoitusrahastolain (48/1999) 2 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettua rahastoyhtiötä ja mainitun momentin 10 b kohdassa tarkoitettua ulkomaista ETA-rahastoyhtiötä;

10) *sijoituspalveluyrityksellä* sijoituspalvelulain 1 luvun 9 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua sijoituspalveluyritystä ja mainitun momentin 2 kohdassa tarkoitettua ulkomaista sijoituspalveluyritystä;

11) *vaihtoehtorahastojen hoitajalla* vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain (162/2014) 2 luvun 2 §:n 1 momentissa tarkoitettua vaihtoehtorahastojen hoitajaa ja mainitun pykälän 2 momentissa tarkoitettua ETA-vaihtoehtorahastojen hoitajaa.

Valiokunnan mietintö TaVM 15/2016 vp

2 luku

Oikeus välittää joukkorahoitusta

3 §

Rekisteröitymisvelvollisuus

Elinkeinonharjoittaja saa välittää joukkorahoitusta vain, jos se on rekisteröitynyt tämän luvun mukaisesti Finanssivalvonnan ylläpitämään joukkorahoituksen välittäjien rekisteriin.

Rekisteröitymisvelvollisuus ei kuitenkaan koske ~~luottolaitosta, maksulaitosta, rahastoyhtiötä, sijoituspalveluyritystä tai vaihtoehtorahastojen hoitajaa niiden välittäessä laina- tai sijoitusmuotoista joukkorahoitusta. Rekisteröitymisvelvollisuus ei myöskään koske eräiden luotonantajien rekisteröinnistä annetussa laissa (747/2010) tarkoitettuja luotonantajia, elleivät ne välitä laina- tai sijoitusmuotoista joukkorahoitusta, eikä toiseen Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon (ETA-valtio) sijoittautuneita elinkeinonharjoittajia, joka välittää~~ tilapäisesti joukkorahoitusta Suomessa.

4 §

Rekisteri-ilmoitus

Sen, joka aikoo välittää joukkorahoitusta, on sisällytettävä rekisteri-ilmoitukseen:

- 1) 5 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettut tiedot;
- 2) selvitys 7 §:n 2 momentissa tarkoitetuista henkilöistä, joiden luotettavuus ja rahoitusmarkkinoiden toiminnan tuntemus tulee arvioitavaksi;
- 3) selvitys 7 §:ssä tarkoitettujen henkilöiden koulutuksesta ja työkokemuksesta.

Ilmoituksen tekijän on Finanssivalvonnan pyynnöstä toimitettava muitakin tietoja, jotka ovat tarpeen rekisteröinnin edellytysten täyttymisen arvioimiseksi.

5 §

Rekisteriin merkittävät tiedot ja muutoksista ilmoittaminen

Joukkorahoituksen välittäjien rekisteriin merkitään:

- 1) elinkeinonharjoittajan täydellinen nimi ja henkilötunnus tai tämän puuttuessa syntymäaika, toiminimi, aputoiminimi, yritys- ja yhteisötunnus tai muu vastaava tunniste sekä niiden toimipaikkojen käyntiosoite, joissa joukkorahoitusta välitetään;
- 2) niiden henkilöiden täydellinen nimi ja henkilötunnus tai tämän puuttuessa syntymäaika, joiden luotettavuus ja rahoitusmarkkinoiden toiminnan tuntemus on rekisteri-ilmoitusta käsiteltäessä selvitetty;
- 3) Finanssivalvonnan antama rekisteritunnus ja rekisteröinnin päivämäärä;
- 4) rekisteristä poistamisen syy ja ajankohta;
- 5) ilmoituksen tekijälle määrätyt julkiset varoitukset, rikemaksut ja seuraamusmaksut sekä sellaiset kiellot, joiden tehosteeksi on asetettu uhkasakko.

Valiokunnan mietintö TaVM 15/2016 vp

Joukkorahoituksen välittäjän on viipymättä ilmoitettava Finanssivalvonnalle rekisteriin merkittyjen tietojen muutoksista sekä toimintansa lopettamisesta.

6 §

Rekisteröinnin edellytykset

Finanssivalvonnan on rekisteröitävä ilmoituksen tekijä joukkorahoituksen välittäjäksi, jos:

1) ilmoituksen tekijällä on oikeus harjoittaa elinkeinoa Suomessa;

2) ilmoituksen tekijä ei ole konkurssissa, yrityksen saneerausmenettelyssä tai muussa maksukyvyttömyysmenettelyssä ja, jos ilmoituksen tekijä on luonnollinen henkilö, hän on täysi-ikäinen eikä hänen toimintakelpoisuuttaan ole rajoitettu;

3) ilmoituksen tekijä ei ole yrityksen saneerausmenettelyssä tai yksityishenkilön velkajärjestelyssä;

4) ilmoituksen tekijä on luotettava;

5) ilmoituksen tekijällä on sellainen rahoitusmarkkinoiden toiminnan tuntemus kuin joukkorahoituksen välityksen luonteeseen ja laajuuteen katsoen on tarpeen;

6) muut tässä pykälässä säädetyt rekisteröinnin edellytykset täyttyvät.

Rekisteröinnin edellytyksenä on lisäksi, että ilmoituksen tekijällä on oltava omaa pääomaa vähintään 50 000 euroa tai ilmoituksen tekijän toiminnan laatu ja laajuus huomioon ottaen Finanssivalvonnan riittäväksi arvioima ammatillinen vastuuvakuutus, pankkitakaus tai muu vastaava vakuus. Vakuutuksenantajalla tai muun vakuuden antajalla on oltava kotipaikka ETA-valtiossa, jollei Finanssivalvonta hakemuksesta myönnä tästä poikkeusta. Vakuutuksen on lisäksi täytettävä seuraavat ehdot:

1) vakuutus on voimassa niiden vahinkojen korvaamiseksi, joista joukkorahoituksen välittäjä on tämän lain mukaan vastuussa;

2) vakuutuksen määrä on vähintään 1 000 000 euroa vahinkoa kohti ja yhteensä 1 500 000 euroa kaikkien vahinkojen osalta vuotta kohti;

3) jos vakuutukseen sisältyy omavastuu, vakuutuksenantaja suorittaa vakuutus-korvauksen vahingon kärsineelle omavastuuta vähentämättä;

4) vakuutuksesta korvataan vahinko, joka on syntynyt vakuutuskauden aikana tapahtuneen teon tai laiminlyönnin seurauksena ja jonka korvaamisesta on esitetty kirjallinen vaatimus ilmoituksen tekijälle tai vakuutuksenantajalle vakuutuksen voimassaoloaikana tai kolmen vuoden kuluessa vakuutuksen päättymisestä.

Jos joukkorahoituksen välittäjä aikoo vastaanottaa asiakasvaroja, rekisteröinnin edellytyksenä on lisäksi, että tämä kykenee säilyttämään ja käsittelemään asiakasvaroja 10 §:ssä edellytetyllä tavalla.

Joukkorahoituksen välittäjän on toimitettava Finanssivalvonnalle tiedoksi säännöt, sopimusehdot tai muut vastaavat asiakirjat, joista ilmenee, miten joukkorahoituksen välitys tapahtuu sekä mitä edellytyksiä, oikeuksia ja velvollisuuksia joukkorahoituksen saajille ja muille asiakkaille asetetaan.

Finanssivalvonta voi evätä rekisteröinnin, jos olosuhteet huomioon ottaen on ilmeistä, että ilmoituksen tekijä aikoo toimia toisen välikätenä.

Valiokunnan mietintö TaVM 15/2016 vp

7 §

Luotettavuus ja rahoitusmarkkinoiden toiminnan tuntemus

Ilmoituksen tekijää ei pidetä 6 §:n 1 momentin 4 kohdassa edellytetyllä tavalla luotettavana, jos hänet on lainvoiman saaneella tuomiolla viiden arviota edeltäneen vuoden aikana tuomittu vankeusrangaistukseen tai kolmen arviota edeltäneen vuoden aikana sakkorangaistukseen rikoksesta, jonka voidaan katsoa osoittavan hänen olevan ilmeisen sopimaton välittämään joukkorahoitusta, toimimaan joukkorahoituksen välittäjän omistajana taikka toimimaan sen hallituksen jäsenenä tai varajäsenenä, toimitusjohtajana tai toimitusjohtajan sijaisena taikka muussa ylimmässä johdossa, taikka jos hän on muutoin aikaisemmalla toiminnallaan osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton toimimaan mainitunlaisessa tehtävässä.

Jos ilmoituksen tekijä on oikeushenkilö, vaatimus luotettavuudesta koskee toimitusjohtajaa ja hänen sijaistaan, hallituksen jäsentä ja varajäsentä, hallintoneuvoston ja siihen rinnastettavan toimielimen jäsentä ja varajäsentä, vastuunalaista yhtiömiestä, muuta ylimpään johtoon kuuluvaa ja sitä, jolla on suoraan tai välillisesti vähintään kymmenesosa osakeyhtiön osakkeista tai osakkeiden tuottamasta äänivallasta taikka vastaava omistus- tai määräämisvalta, jos kyseessä on muu yhteisö kuin osakeyhtiö.

Vaatimus rahoitusmarkkinoiden toiminnan tuntemuksesta koskee hallitusta kokonaisuutena. Hallituksella sekä toimitusjohtajalla ja muulla toimivaan johtoon kuuluvalla on oltava sellainen yleinen rahoitusmarkkinoiden ja niihin liittyvien merkittävien riskien tuntemus kuin toiminnan laatuun ja laajuuteen katsoen on tarpeen. Toimivaan johtoon luetaan elinkeinonharjoittajan tai sen emoyhtiön ilmoituksen tekijän toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa, hallituksen jäsen ja varajäsen, hallintoneuvoston ja siihen rinnastettavan toimielimen jäsen ja varajäsen, vastuunalainen yhtiömies sekä muu ylimpään johtoon kuuluva sekä se, jolla on suoraan tai välillisesti vähintään kymmenesosa osakeyhtiön osakkeista tai osakkeiden tuottamasta äänivallasta taikka vastaava omistus- tai määräämisvalta muussa yhteisössä.

Jos elinkeinonharjoittaja ilmoituksen tekijä harjoittaa myös muuta liiketoimintaa kuin joukkorahoituksen välitystä, vaatimus koskee vain niitä, jotka tosiasiallisesti vastaavat joukkorahoituksen välityksestä.

8 §

Rekisteristä poistaminen

Finanssivalvonnan on poistettava joukkorahoituksen välittäjä rekisteristä, jos:

- 1) joukkorahoituksen välittäjä on lopettanut toimintansa;
- 2) 6 §:n 1 momentin 1-3, 2 ja 4 kohdassa säädetyt rekisteröinnin edellytykset eivät enää täyty;
- 3) joukkorahoituksen välittäjä toimii toisen välikätenä;
- 4) 6 §:n 1 momentin 5 kohdassa taikka 2 momentissa säädetty rekisteröinnin edellytys ei enää täyty eikä joukkorahoituksen välittäjä ole Finanssivalvonnan antamassa kehotuksessa asetetussa määräajassa täyttänyt edellytystä ilmoittanut uusia henkilöitä, jotka täyttävät asetetut vaatimukset rahoitusmarkkinoiden toiminnan tuntemuksesta; tai
- 5) joukkorahoituksen välittäjän tai sen ylimmän johdon toiminnassa ilmenee vakavia tai toistuvia laiminlyöntejä.

Valiokunnan mietintö TaVM 15/2016 vp

Jos elinkeinonharjoittaja on poistettu rekisteristä, se ei saa enää harjoittaa joukkorahoituksen välitystä.

Finanssivalvonta antaa tarkempia määräyksiä toiminnan lopettamisesta rekisteristä poistamisen perusteella.

9 §

Joukkorahoituksen välittäjän oikeus välittää laina- tai sijoitusmuotoista joukkorahoitusta

Joukkorahoituksen välittäjä, joka on merkitty Finanssivalvonnan ylläpitämään rekisteriin, saa välittää laina- ja sijoitusmuotoista joukkorahoitusta.

Joukkorahoituksen välittäjä, joka on merkitty Finanssivalvonnan ylläpitämään rekisteriin, saa myös sijoituspalvelulain 1 luvun 11 §:n 1 ja 5 kohdassa tarkoitettulla tavalla välittää ja vastaanottaa mainitun lain 1 luvun 10 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuja arvopapereita tai muita yhteissijoitusyritysten osuuksia koskevia toimeksiantoja sekä tarjota laina- ja sijoitusmuotoiseen joukkorahoitukseen liittyvää sijoitusneuvontaa.

Edellä 2 momentissa tarkoitettuja toimeksiantoja välittäessään joukkorahoituksen välittäjän on noudatettava tämän lain 2 ja 3 luvun säännöksiä ja välitettävä saamansa toimeksiannot luottolaitokselle, rahastoyhtiölle, sijoituspalveluyritykselle tai vaihtoehtorahastojen hoitajalle taikka sellaisessa kolmannessa maassa toimiluvan saaneen sijoituspalveluyrityksen tai luottolaitoksen sivuliikkeelle, joka noudattaa sijoituspalvelulakia tai luottolaitostoiminnasta annettua lakia (610/2014) vastaavia toiminnan vakautta koskevia säännöksiä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuja sijoituspalveluja saa tarjota Suomesta ETA-alueelle, jolle sitä ole toisessa ETA-valtiossa kielletty tai rajoitettu. Kolmansista maista säädetään erikseen.

Sijoituspalvelun tarjoajan oikeudesta käyttää joukkorahoituksen välittäjää sidonnaisasiamiehenään säädetään sijoituspalvelulain 7 luvun 7 §:ssä.

3 luku

Asiakkaansuoja

10 §

Joukkorahoituksen välittäjän menettelytavat sekä velvollisuudet sijoittajaa kohtaan

Joukkorahoituksen välittäjän on toimittava rehellisesti, tasapuolisesti, ammattimaisesti ja asiakkaan edun mukaisesti.

Joukkorahoituksen välittäjän on noudatettava:

- 1) 18 §:n 1 momentissa tarkoitettua hyvää joukkorahoitustapaa;
- 2) sijoituspalvelulain 7 luvun 10 §:n säännöksiä eturistiriitatilanteiden hallinnasta;
- 3) sijoituspalvelulain 10 luvun 4 §:n säännöksiä asiakasta koskevien tietojen hankkimisesta, jos sijoitus ylittää 2 000 euroa, 5 §:n säännöksiä tiedonantovelvollisuudesta, 9 §:n säännöksiä liiketoimista ja palveluista säilytettävistä tiedoista, ja 10 §:n säännöksiä puhelujen tallentamisesta ja 13 §:n säännöksiä asiakasvalitusten käsittelystä.

Valiokunnan mietintö TaVM 15/2016 vp

Joukkorahoituksen välittäjä joka 9 §:n 2 momentin mukaisesti välittää ja vastaanottaa arvopapereita tai muita yhteissijoitusyritysten osuuksia koskevia toimeksiantoja tai tarjoaa laina- ja sijoitusmuotoiseen joukkorahoitukseen liittyvää sijoitusneuvontaa, ei saa hallinnoida eikä pitää hallussaan asiakkaansa varojen rahoitusvälineitä tai rahavaroja (*asiakasvarat*) tai arvopaperimarkkinalaissa tarkoitettuja arvopapereita eikä olla velkaa asiakkaalleen. välittäessään arvopaperimarkkinalaissa tarkoitettuja arvopapereita. Jos joukkorahoituksen välittäjä muutoin toiminnassaan välittäessään muita kuin arvopaperimarkkinalaissa tarkoitettuja arvopapereita hallinnoi asiakasvaroja, sen on järjestettävä sen haltuun luovutettujen asiakasvarojen säilyttäminen ja käsittely luotettavalla tavalla ja huolehdittava siitä, että asiakasvarat pidetään erillään sen omista varoista. Joukkorahoituksen välittäjän on erityisesti huolehdittava siitä, että:

- 1) asiakasvarat pidetään erillään sen omista varoista;
- 2) asiakasvaroista pidetään kirjaa siten, että kunkin asiakkaan asiakasvarat on eritelty muiden asiakkaiden varoista;
- 3) asiakasvarat talletetaan Suomessa tai muussa ETA-valtiossa toimiluvan saaneessa talletuspankissa olevalle pankkitilille.

Joukkorahoituksen välittäjän, joka on rekisteröitynyt 2 luvun mukaisesti, ei tarvitse liittyä sijoituspalvelulain 11 luvussa tarkoitettuun sijoittajien korvausrahastoon.

11 §

Tiedonantovelvollisuus

Joukkorahoituksen markkinoinnissa ei saa antaa totuudenvastaisia tai harhaanjohtavia tietoja. Tieto, jonka totuudenvastaisuus tai harhaanjohtavuus käy ilmi tiedon esittämisen jälkeen ja jolla saattaa olla olennaista merkitystä joukkorahoituksen välittäjän asiakkaalle, on viivytyksettä oikaistava tai täydennettävä riittävällä tavalla.

Joukkorahoituksen saajan on perustellun arvion tekemiseksi joukkorahoituksen saajasta ja tarjouksen edullisuudesta julkistettava 21 §:n mukaisesti ennen varainhankinnan aloittamista oikeat ja riittävät tiedot seikoista, jotka ovat omiaan olennaisesti vaikuttamaan yrityksen arvoon tai takaisinmaksukykyyn. Joukkorahoituksen välittäjän on huolehdittava siitä, että joukkorahoituksen saaja täyttää tässä momentissa säädetyn velvollisuuden.

Joukkorahoituksen saajalla ja joukkorahoituksen välittäjällä on velvollisuus julkistaa viipymättä tieto omassa taloudellisessa tilanteessaan tapahtuneista olennaisista muutoksista ja muista seikoista, jotka vaikuttavat niiden velvollisuuksien täyttämiseen.

Sen estämättä, mitä arvopaperimarkkinalain 4 luvun 3 §:ssä säädetään, joukkorahoituksen saajan ei tarvitse julkaista esitettä, jos arvopapereita tarjotaan Suomessa ja niiden yhteenlaskettu vastike 12 kuukauden aikana on alle 5 000 000 euroa.

12 §

Asiakkaan tunteminen

Asiakkaan tuntemisesta säädetään rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä annetussa laissa (503/2008).

Valiokunnan mietintö TaVM 15/2016 vp

Joukkorahoituksen välittäjä ei saa välittää joukkorahoitusta tai muutoin osallistua varainhankintaan joukkorahoituksen saajalle, joka on konkurssissa tai muussa maksukyvyttömyysmenettelyssä.

4 luku

Valvonta ja seuraamukset

13 §

Valvonta

Tämän lain noudattamista valvoo Finanssivalvonta.

Lisäksi kuluttaja-asiamies ja Etelä-Suomen aluehallintovirasto valvoo lain noudattamista, jos joukkorahoituksen välittäjän asiakkaana on kuluttaja.

Finanssivalvonnan yhteistyöstä kuluttaja-asiamiehen ja Etelä-Suomen aluehallintoviraston kanssa säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 46 §:ssä.

Finanssivalvonnalla on oikeus saada sakon täytäntöönpanosta annetun lain (672/2002) 46 §:ssä tarkoitetusta sakkorekisteristä tiedot, jotka ovat tarpeen 6 ja 7 §:ssä säädettyjen edellytysten selvittämiseksi. Oikeudesta saada tietoja rikosrekisteristä säädetään erikseen.

14 §

Rangaistussäännökset

Joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta

- 1) 2 luvun säännösten vastaisesti ilman rekisteröintiä välittää joukkorahoitusta tai
- 2) 12 §:n 2 momentin vastaisesti hankkii joukkorahoituksella varoja sellaiselle joukkorahoituksen saajalle, joka on konkurssissa,

on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai siitä ole muualla laissa säädetty ankarampaa rangaistusta, joukkorahoitusrikoksesta sakkoon tai enintään yhdeksi vuodeksi vankeuteen enintään yhdeksi vuodeksi.

Rangaistus 19 §:ssä säädetyn salassapitovelvollisuuden rikkomisesta tuomitaan rikoslain (39/1889) 38 luvun 1 tai 2 §:n mukaan, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta.

15 §

Rikemaksu ja seuraamusmaksu

Finanssivalvonnasta annetun lain 38 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuja säännöksiä, joiden laiminlyönnistä tai rikkomisesta määrätään rikemaksu, ovat tämän lain 18 §:n säännökset suosituksia antavaan toimielimeen kuulumisesta ja siihen liittyvästä ilmoitusvelvollisuudesta.

Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:n 1 momentissa tarkoitettuja säännöksiä ja päätöksiä, joiden laiminlyönnistä tai rikkomisesta määrätään seuraamusmaksu, ovat:

Valiokunnan mietintö TaVM 15/2016 vp

1) tämän lain 10 §:ssä mainitut sijoituspalvelulain 7 luvun 10 §:n säännökset eturistiriitojen hallinnasta;

2) tämän lain 10 §:ssä mainitut sijoituspalvelulain 10 luvun 4 §:n säännökset asiakasta koskevien tietojen hankkimisesta, jos sijoitus ylittää 2 000 euroa, 5 §:n säännökset tiedonantovelvollisuudesta, 9 §:n säännökset liiketoimista ja palveluista säilytettävistä tiedoista, ja 10 §:n säännökset puhelujen tallentamisesta ja 13 §:n säännökset asiakasvalitusten käsittelystä;

3) tämän lain 10 §:ssä tarkoitettut säännökset asiakasvarojen hallinnasta ja hallussapidosta, 12 §:n säännökset asiakkaan tuntemisvelvollisuudesta sekä 11 §:n säännökset ja 21 §:n nojalla annetut säännökset tiedonantovelvollisuudesta.

Hallinnollisten seuraamusten määräämisestä, julkistamisesta, täytäntöönpanosta ja käsittelystä markkinaoikeudessa säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 4 luvussa.

16 §

Vahingonkorvausvelvollisuus

Joukkorahoituksen välittäjä ja joukkorahoituksen saaja ovat velvollisia korvaamaan vahingon, jonka ne ovat tahallaan tai huolimattomuudesta aiheuttaneet asiakkaalleen tai muulle henkilölle tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten vastaisella menettelyllä.

Sijoittajalla on oikeus vaatia korvausta hänelle aiheutuneesta vahingosta myös joukkorahoituksen välittäjän toimitusjohtajalta, hallituksen jäseneltä tai siihen rinnastettavan toimielimen jäseneltä sekä vastuunalaiselta yhtiömieheltä, jos vahinko on johtunut siitä, että tämä on tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlyönyt huolehtia siitä, että toiminnassa noudatetaan 10 §:n 3 momentissa tarkoitettua kieltoa vastaanottaa asiakasvaroja, ja siitä, että asiakasvaroja säilytetään ja käsitellään mainitussa säännöksessä edellytetyllä tavalla. Vahinko katsotaan aiheutetuksi huolimattomuudesta, jollei menettelystä vastuussa oleva osoita menetelleensä huolellisesti.

~~Tilintarkastajan vahingonkorvausvelvollisuudesta säädetään tilintarkastuslain (1141/2015) 10 luvun 3 §:ssä.~~

Vahingonkorvauksen sovitteluun ja korvausvastuun jakaantumiseen kahden tai useamman korvausvelvollisen kesken sovelletaan, mitä vahingonkorvauslain (412/1974) 2 luvussa ja korvausvastuun jakaantumisesta kahden tai useamman korvausvelvollisen kesken mainitun lain 6 luvussa säädetään.

5 luku

Erinäiset säännökset

17 §

Tietojen saatavilla pitäminen

Sen estämättä, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 16 §:n 3 momentissa säädetään, rekisteristä saa luovuttaa henkilötietoja tulosteena taikka saattaa ne yleisesti saataville sähköisen tietoverkon kautta tai luovuttaa ne muutoin sähköisessä muodossa. Tieto henkilötunnuksesta saadaan kuitenkin luovuttaa tämän lain nojalla vain, jos tieto annetaan tu-

Valiokunnan mietintö TaVM 15/2016 vp

losteena tai teknisenä tallenteena ja jos luovutuksensaajalla on oikeus henkilötunnuksen käsitteeseen henkilötietolain (523/1999) 13 §:n tai muun lain nojalla.

Seuraavat rekisteriin merkityt tiedot Finanssivalvonnan on kuitenkin pidettävä yleisesti saatavilla sähköisen tietoverkon avulla:

1) elinkeinonharjoittajan nimi sekä toiminimi, mahdollinen aputoiminimi, yritys- ja yhteisötunnus tai muu vastaava tunnistus, päätoimipaikka ja niiden toimipaikkojen käytösosoite, joissa joukkorahoitusta välitetään;

2) toimitusjohtajan ja hänen sijaisensa nimi, hallituksen jäsenten ja varajäsenten nimet, hallitukseen rinnastettavan toimielimen jäsenten ja varajäsenten nimet sekä vastuunalaiset yhtiömiehet;

3) rekisteröinnin päivämäärä;

4) ilmoituksen tekijälle määrätty julkiset varoitukset, rikemaksut ja seuraamusmaksut sekä sellaiset kiellot, joiden tehosteeksi on asetettu uhkasakko.

18 §

Hyvä joukkorahoitustapa ja itsesääntely

Joukkorahoitusta hankittaessa, tarjottaessa tai välitettäessä ei saa menetellä hyvän joukkorahoitustavan vastaisesti.

Joukkorahoituksen välittäjän on:

1) suoraan tai välillisesti kuuluttava riippumattomaan, alan toimijoita laajasti edustavaan Suomessa tai ETA-alueella perustettuun toimielimeen, joka on antanut suosituksen joukkorahoituksen välitystä koskevan avoimuuden ja läpinäkyvyyden edistämiseksi; taikka

2) sitouduttava noudattamaan kyseisen toimielimen antamia suosituksia tai julkistettava perustelut sille, miksei se ole niihin sitoutunut.

Edellä 2 momentissa tarkoitettu tai siihen rinnastettava toimielin voi antaa hyvien käytäntöjen noudattamisen edistämiseksi myös muita kuin 2 momentissa tarkoitettuja tämän lain soveltamisalaa koskevia suosituksia.

Joukkorahoituksen välittäjän on ilmoitettava Finanssivalvonnalle, mihin 2 ja 3 momentissa tarkoitettuun toimielimeen se kuuluu tai minkä toimielimen tai toimielinten antamia suosituksia se noudattaa. Finanssivalvonnan pyynnöstä toimielimen tai toimielimeen kuuluvan joukkorahoituksen välittäjän on toimitettava Finanssivalvonnalle toimielimen säännöt ja muut Finanssivalvonnan pyytämät valvonnan kannalta tarpeelliset tiedot toimielimestä.

Suositukseseen perustuva tai muu sopimusehto, jolla poiketaan tämän lain säännöksistä asiakkaan tai joukkorahoituksen saajan vahingoksi, on mitätön.

19 §

Salassapitovelvollisuus

Joka joukkorahoituksen välittäjän toimielimen jäsenenä tai varajäsenenä, sen palveluksessa taikka sen toimeksiannosta tehtävää suorittaessaan on saanut tietää joukkorahoituksen saajan tai joukkorahoituksen välittäjän muun asiakkaan tai muun sen toimintaan liittyvän henkilön taloudellista asemaa tai yksityisen henkilökohtaisia oloja koskevan seikan taikka liike- tai ammattisalaisuuden, on velvollinen pitämään sen salassa, jollei se, jonka hyväksi vaitiolovelvollisuus on

Valiokunnan mietintö TaVM 15/2016 vp

säädetty, anna suostumustaan sen ilmaisemiseen. Salassa pidettäviä tietoja ei saa myöskään antaa joukkorahoituksen välittäjän yhtiökokoukselle tai sitä vastaavan toimielimen kokoukselle eikä kokoukseen osallistuvalla osakkeenomistajalla, jäsenelle, yhtiömiehelle eikä muulle henkilölle.

20 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhausta Finanssivalvonnan tämän lain nojalla antamaan päätökseen säädetään ~~hallintolainkäyttölaissa (586/1996)~~ ja Finanssivalvonnasta annetun lain 73 §:ssä.

Tässä laissa tarkoitettua päätöstä rekisteristä poistamisesta on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, jollei valitusviranomaisen toisin määrää.

21 §

Asetuksenantovaltuus

Valtiovarainministeriön asetuksella voidaan antaa tarkemmat säännökset joukkorahoituksen saajan velvollisuudesta julkaista:

1) 11 §:n 2 momentissa tarkoitetut oikeat ja riittävät tiedot, kun arvopapereiden yleisölle tarjoamisen tai kaupankäynnin kohteeksi ottamisen yhteydessä julkistettavasta esitteestä ja direktiivin 2001/34/EY muuttamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2003/71/EY ei sovelleta tarjoukseen;

2) 11 §:ssä tarkoitettujen oikeiden ja riittävien tietojen rakenne ja sisältö sellaisesta tarjouksesta, joka on vastikkeeltaan 12 kuukauden ajalta laskettuna Suomessa yhteensä alle 5 000 000 euroa.

22 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

23 §

Siirtymäsäännökset

Joukkorahoituksen välittäjän on jätettävä hakemus rekisteröitymisestä viimeistään kolmen kuukauden kuluttua tämän lain voimaantulosta.

Se, joka tämän lain voimaan tullessa harjoittaa tämän lain mukaan rekisteröintiä edellyttävää toimintaa, saa jatkaa toimintaansa, kunnes päätös rekisteriin merkitsemisestä on tehty, jos 4 §:ssä tarkoitettu rekisteri-ilmoitus tehdään kolmen kuukauden kuluessa lain voimaantulosta.

Rekisteri-ilmoitus voidaan ottaa käsiteltäväksi ennen tämän lain voimaantuloa ja ilmoituksen tekijä voidaan rekisteröidä joukkorahoituksen välittäjien rekisteriin tämän lain tullessa voimaan.

Joukkorahoituksen välittäjän on tehtävä Finanssivalvonnalle viimeistään kuuden kuukauden kuluttua tämän lain voimaantulosta ilmoitus siitä, mihin 18 §:n 2 momentissa tarkoitettuun toi-

Valiokunnan mietintö TaVM 15/2016 vp

mielimeen se kuuluu tai mikä toimielin on antanut 18 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitetun suosituk-
sen, jota joukkorahoituksen välittäjä on sitoutunut noudattamaan.

Tämän lain 14 §:ää ja 15 §:ää sovelletaan kolmen kuukauden kuluttua tämän lain voimaantu-
lostasta ja 18 §:n 2—5 momenttia kuuden kuukauden kuluttua tämän lain voimaantulosta.

2.

Laki

sijoituspalvelulain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan sijoituspalvelulain (747/2012) 2 luvun 3 §:n 2 momentti,
muutetaan 1 luvun 2 §:n 2 momentin 6 kohta, 6 luvun 1 §:n 2 momentti, 10 luvun 5 §:n
2 momentin 2 kohta ja 11 luvun 2 §:n 2 momentin 3 kohta sekä
lisätään 1 luvun 2 §:n 2 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laissa 166/2013, uusi 7 kohta
sekä 2 luvun 2 §:ään sellaisena kuin se on osaksi laissa 166/2014, uusi 5 momentti ja 2 lukuun uusi
3 a ja 5 § seuraavasti:

1 luku

Yleiset säännökset

2 §

Poikkeukset lain soveltamisalasta

Tämä laki ei koske:

- 6) eläkesäätiölaissa (1774/1995) tarkoitettuja eläkesäätiöitä eikä vakuutuskaassa (1164/
1992) tarkoitettuja eläkekassoja;
- 7) joukkorahoituslaissa (/) tarkoitettua joukkorahoituksen välittäjää.

Valiokunnan mietintö TaVM 15/2016 vp

2 luku

Oikeus tarjota sijoituspalvelua

2 §

Sijoituspalvelun tarjoaminen muun luvan nojalla

Sen estämättä, mitä 1 §:ssä säädetään, joukkorahoituslaissa (/) tarkoitettu joukkorahoituksen välittäjä, joka on rekisteröity Finanssivalvonnan ylläpitämään joukkorahoituksen välittäjien rekisteriin, saa tarjota toimeksiantojen välitystä ja vastaanottamista 1 luvun 10 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuilla rahoitusvälineillä sekä laina- ja sijoitusmuotoiseen joukkorahoitukseen liittyvää sijoitusneuvontaa siten kuin joukkorahoituslaissa säädetään.

3 a §

Muiden sijoituskohteiden kuin rahoitusvälineiden tarjoaminen

Jos sijoituspalveluyrityksen toimilupaan sisältyy oikeus tarjota toimeksiantojen välittämistä tai toteuttamista, omaisuudenhoitoa taikka sijoitusneuvontaa, se saa tarjota myös muuta sijoituskohdetta kuin rahoitusvälinettä koskevaa palvelua sekä tätä sijoituskohdetta koskevaa sijoitus- ja rahoitusneuvontaa. Jos sijoituspalveluyrityksen toimilupaan sisältyy oikeus tarjota rahoitusvälineiden säilyttämistä, se saa tarjota myös muuta sijoituskohdetta kuin rahoitusvälinettä koskevaa toimiluvan mukaista palvelua.

5 §

Asetuksenantovaltuus

Valtiovarainministeriön asetuksella voidaan antaa tarkemmat säännökset siitä, mitä sijoituskohteita on pidettävä 3 a §:ssä tarkoitettuina muina sijoituskohteina.

6 luku

~~Sijoituspalvelun tarjoamisen taloudelliset toimintaedellytykset ja talouden vakauden valvonta~~

~~1 §~~

~~Vähimmäispääoma~~

~~Sellaisen sijoituspalveluyrityksen, jolla on hallussaan asiakasvaroja ja joka tarjoaa sijoituspalveluna vain toimeksiantojen välittämistä, toimeksiantojen toteuttamista tai omaisuudenhoitoa,~~

Valiokunnan mietintö TaVM 15/2016 vp

osakepääoman on oltava vähintään 125 000 euroa. Tällainen sijoituspalveluyritys ei saa harjoittaa sijoituspalveluna kaupankäyntiä omaan lukuun tai liikkeeseenlaskun takaamista.

10 luku

Menettelytavat asiakassuhteissa

5 §

Sijoituspalveluyrityksen tiedonantovelvollisuus

Sijoituspalveluyrityksen on annettava ei-ammattimaiselle asiakkaalle hyvissä ajoin ennen sijoituspalvelun tai oheispalvelun antamista riittävät tiedot:

2) palvelun kohteena olevien rahoitusvälinelajien ja muiden sijoituskohteiden luonteesta ja niihin liittyvistä riskeistä;

11 luku

Sijoittajien korvausrahasto

2 §

Korvausrahaston säännöt

Säännöissä tulee olla tässä ja muualla laissa olevia säännöksiä täydentävät määräykset ainakin siitä:

3) milloin ja miten kannatusmaksu ja hallinnointikustannukset tulee maksaa sekä miten sijoituspalvelua tai laina- tai sijoitusmuotoista joukkorahoitusta sijoituspalveluna tarjoavien elinkeinonharjoittajien kannatusmaksussa otetaan huomioon palvelun tarjoajan oikeudellinen ja hallinnollinen rakenne sekä toiminnan laatu, laajuus ja riskit;

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____ .

3.

Laki

rahankeräyslain 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rahankeräyslain (255/2006) 2 §:n 2 momentin 6 kohta sekä
lisätään 2 §:n 2 momenttiin uusi 7 kohta seuraavasti:

2 §

Lain soveltamisala

Tämän lain soveltamisalaan eivät kuulu:

- 6) uskonnonvapauslaissa (453/2003) tarkoitetun uskonnollisen yhdyskunnan julkisen uskonnonharjoituksen yhteydessä siihen osallistuvien keskuudessa suoritettava kolehdin keräys;
- 7) joukkorahoituslain (/) mukainen laina- tai sijoitusmuotoinen joukkorahoitus ja joukkorahoituksen välittäjän toiminta.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____.

4.

Laki

Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 5 §:n 27 kohta, 38 §:n 1 momentin 2 kohta sekä 40 §:n 1 momentti sekä ~~46 §:n 1 ja 2 momentti~~, sellaisina kuin niistä ~~ne~~ ovat 5 §:n 27 kohta laissa 198/2015, 38 §:n 1 momentin 2 kohta laissa 170/2014 ja 40 §:n 1 momentti laissa 1198/2014, sekä

Valiokunnan mietintö TaVM 15/2016 vp

lisätään 5 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 752/2012, 902/2012, 254/2013, 170/2014 ja 198/2015, uusi 29 kohta, ja 50 f §:ään, sellaisena kuin se on laissa 170/2014, uusi 4 momentti seuraavasti:

5 §

Muut finanssimarkkinoilla toimivat

Muulla finanssimarkkinoilla toimivalla tarkoitetaan tässä laissa:

27) valtion eläkerahastosta annetun lain 4 f §:ssä ja kunnallisen eläkelain 165 c §:ssä tarkoitettua rekisterin pitäjää;

29) joukkorahoituslaissa (/) tarkoitettua joukkorahoituksen saajaa ja joukkorahoituksen välittäjää.

38 §

Rikemaksu

Finanssivalvonta määrää rikemaksun sille, joka tahallaan tai huolimattomuudesta:

2) laiminlyö tai rikkoo arvopaperimarkkinalain 15 luvun 1 §:ssä, sijoituspalvelulain 15 luvun 1 §:ssä, kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 10 luvun 1 §:ssä, arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 8 luvun 8 §:ssä, joukkorahoituslain 15 §:n 1 momentissa tai vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 22 luvun 1 §:ssä taikka sijoitusrahastolain 144 a §:ssä tarkoitettuja säännöksiä;

40 §

Seuraamusmaksu

Seuraamusmaksu määrätään sille, joka tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlyö tai rikkoo arvopaperimarkkinalain 15 luvun 2 §:ssä, sijoituspalvelulain 15 luvun 2 §:ssä, kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 10 luvun 2 §:ssä, arvopaperitileistä annetun lain 15 §:ssä, arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 8 luvun 9 §:ssä, maksulaitoslain 48 a §:ssä, vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 22 luvun 2 §:ssä, sijoitusrahastolain 144 b §:ssä, joukkorahoituslain 15 §:n 2 momentissa tai luottolaitostoiminnasta annetun lain 20 luvun 1 §:ssä tai kriisinsäätölain 18 luvun 1 §:ssä tarkoitettuja säännöksiä tai päätöksiä.

Valiokunnan mietintö TaVM 15/2016 vp

46 §

Viranomaisten yhteistyö

Markkinoinnin, sopimusehtojen käytön sekä muiden 45 §:ssä tarkoitettujen menettelytapojen laillisuutta kuluttajansuojan kannalta valvoo myös kuluttaja-asiamies ja Etelä-Suomen aluehallintovirasto.

Finanssivalvonnan, kuluttaja-asiamiehen ja Etelä-Suomen aluehallintoviraston on oltava tarkoituksenmukaisessa yhteistyössä keskenään.

50 f §

Toiminta vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hoitajista annetussa direktiivissä ja siihen liittyvissä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksissa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena

Finanssivalvonta toimii eurooppalaisista pitkäaikaissijoitusrahastoista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 760/2013 3 artiklassa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____.

5.

Laki

Finanssivalvonnan valvontamaksusta annetun lain 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Finanssivalvonnan valvontamaksusta annetun lain (879/2008) 1 §:n 1 momentin 19 kohta ja 6 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on, ne ovat laissa 644/2014, ja lisätään 1 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on, laeissa 758/2012, 255/2013 ja 171/2014, uusi 20 kohta seuraavasti:

Valiokunnan mietintö TaVM 15/2016 vp

1 §

Maksuvelvollinen

Finanssivalvonnan valvontamaksun on velvollinen suorittamaan:

20) joukkorahoituslaissa (/) tarkoitettu joukkorahoituksen välittäjä.

6 §

Muun maksuvelvollisen perusmaksu

Muun kuin 4 §:ssä tarkoitetun maksuvelvollisen perusmaksun määrä euroina sekä maksun suorittamiseen velvolliset määräytyvät seuraavasti:

Valiokunnan mietintö TaVM 15/2016 vp

Maksuvelvollinen	Perusmaksu euroina
arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu arvopaperikeskus	260 000
luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu talletussuojarahasto	12 000
luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu vakuusrahasto	2 000
maksulaitoslain 7 ja 7 a §:ssä tarkoitettu oikeushenkilö	1 000
maksulaitoslain 7 ja 7 a §:ssä tarkoitettu luonnollinen henkilö	200
sijoituspalvelulaissa tarkoitettu sijoittajien korvausrahasto	3 000
vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain mukaisesti rekisteröitymisvelvollinen vaihtoehtorahastojen hoitaja, jolla ei ole rahastoyhtiön toimilupaa	1 000
vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 10 luvun 2 §:n 3 momentin mukaisella poikkeusluvalla toimiva	2 000
sijoitusrahastolaissa tarkoitettu säilytysyhteisö	3 000
vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa tarkoitettu säilytysyhteisö	3 000
yhteisö, joka on sijoitusrahastolain ja vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain mukainen säilytysyhteisö	5 000
vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa tarkoitettu erityinen säilytysyhteisö	2 000
talletuspankkien yhteenliittymästä annetussa laissa (599/2010) tarkoitettu talletuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisö	6 000
luottolaitoksen ja vakuutusyhtiön omistusyhteisö sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa (699/2004) tarkoitettujen ryhmittymän omistusyhteisö	10 000
pörssin, arvopaperikeskuksen ja selvitysyhteisön omistusyhteisö	10 000
sijoituspalveluyrityksen ja vakuutusyhdistyksen omistusyhteisö	1 000

Valiokunnan mietintö TaVM 15/2016 vp

vakuutusedustuksesta annetussa laissa tarkoitettu vakuutusmeklari	1 000 Perusmaksua korotetaan 180 euroa jokaista vakuutusmeklariyrityksen tai yksityisen elinkeinonharjoittajan palveluksessa olevaa valvontamaksun määräämisvuotta edeltävän vuoden päättyessä rekisteröityä vakuutusmeklaria kohden.
arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu tilinhoitaja	6 000
arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu keskusvastapuoli	150 000
arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu selvitysosaapuoli	12 000
arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 3 luvun 3 §:n 4 momentissa tarkoitettu selvitysrahasto ja 6 luvun 9 §:ssä tarkoitettu kirjausrahasto	2 000
kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettulla säännellyllä markkinalla Suomessa kaupankäynnin kohteena olevan osakkeen liikkeeseenlaskija	15 500 Perusmaksua korotetaan 16 000 euroa, jos osakkeelle on kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 5 luvun 2 §:ssä tarkoitettua likvidit markkinat.
suomalainen yhtiö, jonka liikkeeseenlaskema osake on otettu hakemuksesta kaupankäynnin kohteeksi kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettulla säännellyllä markkinalla yksinomaan muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa kuin Suomessa	12 500

Valiokunnan mietintö TaVM 15/2016 vp

<p>kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettulla säännellyllä markkinalla Suomessa kaupankäynnin kohteena olevan osakkeen liikkeeseenlaskija, jos kysymyksessä on tämän lain 4 §:ssä tarkoitettu maksuvelvollinen tai jos liikkeeseenlaskijan kotipaikka ei ole Suomessa</p>	<p>10 500 Perusmaksua korotetaan 11 000 euroa, jos osakkeelle on kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 5 luvun 2 §:ssä tarkoitettujen likvidit markkinat.</p>
<p>kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettulla säännellyllä markkinalla Suomessa kaupankäynnin kohteena olevan muun arvopaperin kuin osakkeen liikkeeseenlaskija</p>	<p>3 000</p>
<p>suomalainen yhtiö, jonka liikkeeseenlaskema muu arvopaperi kuin osake on otettu hakemuksesta kaupankäynnin kohteeksi kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettulla säännellyllä markkinalla yksinomaan muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa kuin Suomessa</p>	<p>3 000</p>
<p>kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettussa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena Suomessa hakemuksesta olevan osakkeen liikkeeseenlaskija</p>	<p>4 000</p>
<p>kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettussa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena Suomessa hakemuksesta olevan muun arvopaperin kuin osakkeen liikkeeseenlaskija</p>	<p>1 000</p>
<p>Eläketurvakeskus</p>	<p>10 000</p>
<p>liikennevahinkolautakunta ja potilasvahinkolautakunta</p>	<p>1 000</p>
<p>Finanssivalvonnasta annetun lain 5 §:n 26 kohdassa tarkoitettu toimintayksikkö</p>	<p>18 000</p>
<p>ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetussa laissa (398/1995) tarkoitettujen ulkomaisen ETA-vakuutusyhtiön sivuliike</p>	<p>1 000</p>
<p>eläkesäätiölaissa ja vakuutuskassalaissa tarkoitettu sellainen ulkomainen ETA-lisäeläkelaitos, jolla on Suomessa sivuliike</p>	<p>1 000</p>
<p>kolmannen maan luottolaitoksen edustusto</p>	<p>1 000</p>
<p>vakuutusedustuksesta annetussa laissa tarkoitettu vakuutusedustaja, joka on rekisteröity muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa kuin Suomessa ja jolla on Suomessa sivuliike</p>	<p>300</p>
<p>markkinarakennetoimija-asetuksen 2 artiklan 8 kohdassa tarkoitettu finanssialalla toimiva vastapuoli, 9 kohdassa tarkoitettu finanssialan ulkopuolinen vastapuoli ja 10 kohdassa tarkoitettu eläkejärjestelmä, jonka kotivaltio on Suomessa</p>	<p>10 000</p>
<p>joukkorahoituslaissa (/) tarkoitettu joukkorahoituksen välittäjä</p>	<p>2 000</p>

Valiokunnan mietintö TaVM 15/2016 vp

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____.

6.

Laki

vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain (162/2014) 5 luvun 2 §:n 4 kohta sekä 19 luvun 6 §:n 1 ja 3 momentti sekä
lisätään 1 luvun 6 §:ään uusi 7 momentti, 2 luvun 1 §:ään uusi 2 momentti ja 5 luvun 2 §:ään uusi 5 kohta seuraavasti:

1 luku

Yleiset säännökset

6 §

Suhde muuhun lainsäädäntöön

Eurooppalaisista pitkäaikaissijoitusrahastoista säädetään eurooppalaisista pitkäaikaissijoitusrahastoista annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 760/2015.

Valiokunnan mietintö TaVM 15/2016 vp

2 luku

Määritelmät

1 §

Vaihtoehtorahasto

Sijoitusrahastolaissa ja joukkorahoituslaissa (/) säädetyn edellytyksin vaihtoehtorahastolla tarkoitetaan myös sellaista yhteisöä tai muuta yhteistä sijoittamista ja joukkorahoituksen välitystä, jolta ei edellytetä sijoitusrahastodirektiivin 5 artiklassa tarkoitettua lupaa ja jossa varoja hankitaan joukkorahoituksella, luotonvälityksellä tai muutoin yhteisen sijoittamisen tarkoituksessa yhdeltä tai useammalta sijoittajalta ja sijoitetaan määritellyn sijoituspolitiikan mukaisesti sijoittajien eduksi.

5 luku

Rekisteröinti

2 §

Finanssivalvonnan rekisteri

Finanssivalvonta ylläpitää julkista rekisteriä:

-
- 4) 1 luvun 6 §:ssä tarkoitetuista eurooppalaisista pitkäaikaissijoitusrahastoista, joiden mainitussa pykälässä tarkoitetun asetuksen mukainen kotipaikka on Suomessa;
 - 5) 1 luvun 6 §:ssä tarkoitetuista **eurooppalaisten pitkäaikaissijoitusrahastojen hoitajista**, joiden mainitussa pykälässä tarkoitetun asetuksen mukainen kotipaikka on Suomessa.

19 luku

ETA-valtiot

6§

Sijoituspalvelun tarjoaminen

ETA-vaihtoehtorahastojen hoitajalla, joka hoitaa Suomessa vaihtoehtorahastoa 2§:n mukaisesti tai tarjoaa vaihtoehtorahaston osuuksia Suomessa 5§:n mukaisesti, on oikeus tarjota 3 luvun 2§:n 2 momentin mukaista sijoituspalvelua ja liitännäispalvelua Suomessa perustamatta tytäryritystä tai sivuliikettä.

Valiokunnan mietintö TaVM 15/2016 vp

Edellä 2 momentissa tarkoitetun luvan edellytyksenä on, että:

- 1) ETA-vaihtoehtorahastojen hoitajan kotijäsenvaltio tunnustaa vastavuoroisesti vaihtoehtorahastojen hoitajan oikeuden tarjota liitännäispalveluja, lukuun ottamatta sijoitusneuvontaa, yhteissijoitusyritysten osakkeiden tai osuuksien säilytystä ja hallinnointia sekä rahoitusvälinettä koskevien toimeksiantojen vastaanottamista ja välittämistä;
- 2) ETA-vaihtoehtorahastojen hoitaja on saanut 2 §:n mukaisen ilmoituksen;
- 3) ETA-vaihtoehtorahastojen hoitajalla on kotijäsenvaltionsa ulkomaisen ETA-valvontaviranomaisen myöntämä toimilupa tarjota kyseistä palvelua;
- 4) ETA-vaihtoehtorahastojen hoitaja noudattaa sijoituspalvelulakia soveltuvin osin.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____ .

7.

Laki

sijoitusrahastolain 3 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sijoitusrahastolain (48/1999) 3 a §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 163/2014, seuraavasti:

3 a §

Erikoissijoitusrahastoon, jonka hoitaja ei ole velvollinen hakemaan vaihtoehtorahastojen hoitajan toimilupaa, sovelletaan 26, 26 b, 31, 33, 34 ja 34 d §:ää. Erikoissijoitusrahastoihin, joihin sovelletaan eurooppalaisista riskipääomarahastoista annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 345/2013 tai eurooppalaisista yhteiskunnalliseen yrittäjyyteen erikoistuneista rahastoista annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 346/2013 taikka eurooppalaisista pitkäaikaissijoitusrahastoista annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 760/2015, sovelletaan tätä lakia, jollei mainituista asetuksista muuta johdu.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____ .

8.

Laki

panttilainauslaitoksista annetun lain 24 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan panttilainauslaitoksista annetun lain (1353/1992) 24 §, sellaisena kuin se on laissa 769/1997, seuraavasti:

24 §

Arvopaperimarkkinalain (746/2012) 2 luvun 1 §:ssä tarkoitetut arvopaperit on kuitenkin tämän lain 22 §:n 1 momentin estämättä myytävä arvopaperimarkkinalain 2 luvun 5 §:ssä tarkoitettulla säännellyllä markkinalla tai 2 luvun 9 §:ssä tarkoitetussa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä myyntiajankohtana olevaan pörssi- tai markkinahintaan.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____ .

Valiokunta ehdottaa, että 9. lakiehdotus hylätään.

10.

Laki

rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä annetun lain 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä annetun lain (503/2008) 2 §:n 1 momentin 24 kohta, sellaisena kuin se on laissa 178/2014, sekä
lisätään 2 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on laeissa 303/2010, 1368/2010, 907/2011, 1497/2011, 772/2012, 1185/2013, 178/2014, 638/2014 ja 1151/2015, uusi 25 kohta seuraavasti:

Valiokunnan mietintö TaVM 15/2016 vp

2 §

Lain soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan:

24) asianajajista annetussa laissa (496/1958) tarkoitettuun asianajajaan ja hänen apulaiseensa sekä muuhun liike- tai ammattitoimintana oikeudellisia palveluita tarjoavaan siltä osin kuin toimitaan asiakkaan puolesta tai lukuun liiketoimissa, jotka liittyvät:

a) kiinteistöjen tai liiketoimintayksikköjen ostamiseen, myyntiin, toteuttamiseen tai suunnitteluun;

b) asiakkaan rahavarojen, arvopaperien tai muiden varojen hoitamiseen;

c) pankki-, säästö- tai arvo-osuustilien avaamiseen tai hoitamiseen;

d) yhtiöiden perustamiseen, johtamiseen tai yritysten hallinnoimiseksi tarvittavien varojen järjestelyyn; tai

e) säätiöiden, yhtiöiden tai vastaavien yhteisöjen perustamiseen, johtamiseen tai niiden toiminnasta vastaamiseen;

25) joukkorahoituslaissa (/) tarkoitettuun joukkorahoituksen välittäjään.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____.

Valiokunnan uusi lakiehdotus

11.

Laki

luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan luottolaitostoiminnasta annetun lain (610/2014) 2 luvun 3 §:n 2 momentti seuraavasti:

3 §

Osakeyhtiö, osuuskunta, kommandiittiyhtiö, avoin yhtiö, eurooppayhtiölaissa (742/2004) tarkoitettu eurooppayhtiö, eurooppaosuuskuntalaissa (906/2006) tarkoitettu eurooppaosuuskunta, yhdistys tai säätiö saa lisäksi 2 §:n estämättä hankkia yleisöltä takaisinmaksettavia varoja tarjoa-

Valiokunnan mietintö TaVM 15/2016 vp

malla muita kuin vaadittaessa takaisinmaksettavia velkasitoumuksia. Jos tällaisia velkasitoumuksia tarjotaan yleisölle muulla tavoin kuin laskemalla yleiseen liikkeeseen arvopaperimarkkina- laissa tarkoitettuja arvopapereita, osakeyhtiön, osuuskunnan, kommandiittiyhtiön, avoimen yh- tiön, eurooppayhtiölaissa tarkoitettun eurooppayhtiön, eurooppaosuuskuntalaissa tarkoitettun eurooppaosuuskunnan, yhdistyksen tai säätiön on laadittava ja julkistettava osavuositarkastus, ti- linpäättös ja tilinpäättös tiedote noudattaen arvopaperimarkkinalain 7 luvun 5—13 §:ää. Poikkeaa- miseen tässä pykälässä säädetystä tiedonantovelvollisuudesta sovelletaan arvopaperimarkkina- lain 7 luvun 18 §:ää.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Valiokunnan lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto ryhtyy välittömästi vaadittavien lainsäädännön muutosten valmisteluun, jotta sijoittajien korvausrahaa koskeva sääntely vastaisi muut- tuneen toimintaympäristön tarpeita sijoittajien suojan turvaavalla tavalla huomioiden eri- tyisesti palvelun tarjoajan oikeudellinen rakenne, toiminnan laatu, laajuus ja riskit.

Helsingissä 15.6.2016

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Kaj Turunen ps
varapuheenjohtaja Harri Jaskari kok
jäsen Harry Harkimo kok
jäsen Hannu Hoskonen kesk
jäsen Lauri Ihalainen sd
jäsen Eero Lehti kok
jäsen Rami Lehto ps
jäsen Mika Lintilä kesk
jäsen Markus Lohi kesk
jäsen Arto Pirttilahti kesk
jäsen Hanna Sarkkinen vas
jäsen Ville Skinnari sd
jäsen Antero Vartia vihr
varajäsen Johanna Ojala-Niemelä sd

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Teija Miller